

SFINANSOWANE Z FUNDUSZU PROMOCJI MLEKA W RAMACH ZADANIA

„DZIAŁALNOŚĆ NA FORUM EUROPEJSKIM 2024”

Treść raportu (grudzień 2024r.)

- Warsztaty WPR: Jak ustrukturyzować i wspierać przyszłą politykę rolną w UE?, 4 grudnia 2024, Copa-Cogeca

Warsztat dotyczący przyszłości Wspólnej Polityki Rolnej otworzyła Sekretarz Generalna Elli Tsiforou, która podkreśliła znaczenie kontynuowania pracy nad kształtowaniem przyszłości Wspólnej Polityki Rolnej. Wskazała sześć kluczowych obszarów działania, w tym konieczność odnowy pokoleniowej w sektorze rolnictwa, inwestycji w innowacje i zrównoważoną transformację, a także wprowadzenia bardziej elastycznych narzędzi zarządzania ryzykiem oraz inwestowania w obszary wiejskie. W swoich słowach zachęcała do zaangażowania uczestników i maksymalnego wykorzystania możliwości podczas warsztatów. Moderator Max Schulman dodał, że wypowiedź Elli, choć miejscami wymagająca, jest inspirującą podstawą do dyskusji.

Pierwsza część warsztatów skupiała się na głównych przemówieniach ekspertów, które miały na celu nakreślenie kontekstu i wyzwań stojących przed WPR. Tassos Haniotis podkreślił, że Unia Europejska nie jest centrum świata i wiele globalnych zmian wpływa na jej rolnictwo. W swoim wystąpieniu mówił o „twardej sytuacji”, w której znalazła się WPR, analizując przeszłość, teraźniejszość i perspektywy na przyszłość. Skupił się na zmianach na rynkach rolnych, wskazując na przewidywany wzrost w produkcji paliw i pasz oraz stagnację w produkcji żywności. Zwrócił uwagę na kluczowe regiony konsumpcji, takie jak Azja i Afryka, oraz na globalne napięcia polityczne, które zakłócają handel, zwłaszcza w kontekście rosyjskiej inwazji na Ukrainę.

Haniotis wskazał również na problem inflacji żywnościowej w Europie oraz nieprzewidywalność cen energii, która komplikuje zieloną transformację. Zasugerował, że brak efektywnej transmisji cen między producentami a konsumentami zniechęca do wprowadzania ekologicznych praktyk. Podkreślił również znaczenie nauki i produktywności w polityce rolnej, pytając, dlaczego w debacie tak często są one marginalizowane.

Péter Benkő, pełnomocnik ministra oraz rzecznik węgierskiego Specjalnego Komitetu ds. Rolnictwa, wyraził opinię, że europejscy rolnicy muszą mierzyć się z nadmiernymi wymaganiami, które są zarówno rygorystyczne, jak i administracyjnie uciążliwe. Te przeszkody wpływają negatywnie na funkcjonowanie całego sektora rolnego. Jednocześnie podkreślił, że rolnicy pełnią kluczową rolę w społeczeństwie, dostarczając dobra publiczne w postaci żywności, co sprawia, że bezpieczeństwo żywnościowe powinno być priorytetem działań politycznych.

**Zadanie „Działalność na forum europejskim 2024”
#FunduszePromocji**

W ramach prezydencji węgierskiej podjęto kroki w celu włączenia kwestii rolniczych do celów horyzontalnych polityki UE. Péter Benkő zwrócił uwagę na konieczność odbudowy konkurencyjności sektora poprzez wprowadzenie rozwiązań wspierających odporność na kryzysy, w tym efektywne zarządzanie ryzykiem. Jego zdaniem, lepszym rozwiązaniem jest zapobieganie kryzysom niż ich kosztowne rozwiązywanie po fakcie. Jednym z kluczowych priorytetów jest promowanie rolnictwa opartego na wiedzy, co pozwoli na bardziej zrównoważony rozwój sektora. Podkreślono również, że świadomość polityczna dotycząca rolnictwa wzrosła dzięki aktywności społeczności rolniczej, co pokazuje znaczenie głosu rolników w kształtowaniu przyszłości polityki rolnej.

W programie prezydencji węgierskiej nacisk położono na stworzenie polityki rolnej, która będzie konkurencyjna, odporna na kryzysy, przyjazna dla rolników i oparta na wiedzy. W kontekście wyzwań, takich jak zmieniające się warunki pogodowe, rosnące koszty produkcji, konkurencja ze strony importu z krajów trzecich oraz surowe reguły produkcji, europejskie rolnictwo znalazło się w trudnej sytuacji. Podkreślono, że konieczne jest postrzeganie rolnictwa jako części rozwiązania problemu zmian klimatycznych, a nie wyłącznie jako źródła tych zmian. Rolnicy, poprzez bardziej zrównoważone praktyki produkcyjne, mogą odegrać kluczową rolę w realizacji strategicznych celów Unii Europejskiej, takich jak Zielony Ład, przy jednoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa żywnościowego.

Z kolei eurodeputowany Herbert Dorfmann zwrócił uwagę na to, że obecny kształt WPR jest bardziej dostosowany do potrzeb państw członkowskich dzięki wprowadzeniu planów strategicznych. Jednocześnie podkreślił, że w niektórych aspektach, takich jak emisje, Europa radzi sobie lepiej niż wiele innych regionów świata. Dorfmann zauważył jednak, że istnieje problem z dopłatami do gruntów, które często trafiają do właścicieli ziemi, a nie do faktycznych rolników. Dodatkowo, rosnąca atrakcyjność gruntów spowodowana dopłatami przyciągnęła inwestorów, którzy nabywają ziemię nie w celu jej uprawy, lecz dla korzyści finansowych wynikających z subsydiów.

Eurodeputowany zaznaczył także, że polityka rolna w nowym kształcie musi uwzględniać przyszłe wyzwania, takie jak potencjalne przystąpienie Ukrainy do Unii Europejskiej, co wymaga uwzględnienia specyfiki tego kraju w planach politycznych. Wskazał na problematyczne funkcjonowanie obecnego systemu, który przyczynia się do utraty wielu gospodarstw rolnych. Dążenie do zrównoważoności środowiskowej nie zawsze idzie w parze z zrównoważeniem finansowym, co w efekcie prowadzi do osłabienia sektora. Dorfmann podkreślił, że konieczne są działania, które pozwolą na utrzymanie stabilności i rentowności rolnictwa w Europie.

Prof. Stefan Schepers, członek grupy wysokiego szczebla ds. innowacji w polityce unijnej, przedstawił analizę ewolucji Wspólnej Polityki Rolnej oraz wyzwań stojących przed sektorem rolnictwa w Europie. Wskazał, że pierwsza faza WPR skupiała się na zwiększeniu produktywności w odpowiedzi na powojenny wzrost liczby ludności i potrzebę zapewnienia taniej żywności. Druga faza przesunęła akcent na skutki uboczne działalności rolniczej dla środowiska, co doprowadziło do nadmiernej regulacji. Pomimo wcześniejszych sukcesów, obecne podejście wymaga dostosowania do nowych realiów społecznych, gospodarczych i ekologicznych.

Schepers zauważył, że Zielony Ład poniósł porażkę w wielu aspektach ze względu na skupienie się na nieistotnych szczegółach oraz wykorzystanie przestarzałych danych. Problemem było także niedostateczne uwzględnienie ekspertów z dziedzin gospodarczych i finansowych, co utrudniło tworzenie skutecznych strategii, takich jak taksonomia. Jego zdaniem, brak konsultacji z sektorem bankowym i nadmierny wpływ organizacji pozarządowych ograniczyły możliwości opracowania kompleksowych rozwiązań. Kluczowe wyzwania związane z energią, w tym wdrażanie odnawialnych źródeł energii, wymagają większego wsparcia badawczego i finansowego, a także lepszego powiązania sektora energetycznego z rolnictwem. Przykładem może być wykorzystanie biomasy jako odnawialnego źródła energii, co jednocześnie stwarza nowe możliwości dla rolników, takie jak zalesianie gruntów zamiast ich odłogowania.

Schepers zwrócił uwagę na konieczność spojrzenia na rolnictwo jako system wbudowany w inne systemy, co wymaga interdyscyplinarnego podejścia do innowacji i prognozowania globalnych oraz krajowych trendów. Metamorfoza gospodarstw rolnych w przedsiębiorstwa bioekonomiczne, zdolne do dostarczania zróżnicowanych produktów i usług o wartości dodanej, stanowi kluczowy kierunek rozwoju. Umożliwi to jednocześnie zwiększenie inwestycji prywatnych, uproszczenie regulacji oraz przywrócenie mechanizmów rynkowych, które wspierają lokalne i globalne łańcuchy wartości.

Podkreślił, że strategiczna autonomia i bezpieczeństwo żywnościowe Europy opierają się na rolnikach, którzy są także strażnikami środowiska. W związku z tym konieczne jest zrównoważenie polityki handlowej i rozwojowej, uwzględnienie asymetrii wynikających z podejścia silosowego oraz przygotowanie scenariuszy na potrzeby kolejnych Wieloletnich Ram Finansowych. Wdrażanie zrównoważonych strategii wymaga także aktualizacji systemów podatkowych i zwiększenia zdolności do oceny regulacji oraz ich skutków makroekonomicznych i rynkowych.

Ważnym wyzwaniem operacyjnym jest transformacja kulturowa w kierunku bardziej współpracy

i mniej hierarchicznej metody zarządzania. Konieczne jest włączenie niezależnych grup zadaniowych i think tanków, wzmocnienie zdolności zarządzania publicznego na poziomie Komisji Europejskiej oraz lepsze wykorzystanie potencjału Rady EcoFin i parlamentów narodowych. Prof. Schepers wskazał, że skuteczność WPR zależy od przełamania tradycyjnych barier sektorowych i wprowadzenia innowacyjnych mechanizmów, takich jak rynek dla usług związanych z węglem i bioróżnorodnością. Tylko poprzez spójne działania polityczne i gospodarcze możliwe będzie osiągnięcie równowagi pomiędzy celami środowiskowymi, ekonomicznymi i społecznymi, które są kluczowe dla przyszłości europejskiego rolnictwa.

Prof. Alan Matthews, profesor emeritus z Kolegium Trójcy Świętej w Dublinie, przedstawił swoje spostrzeżenia na temat Wspólnej Polityki Rolnej oraz przyszłości rolnictwa w Unii Europejskiej. Zwrócił uwagę na rosnącą samowystarczalność Europy w zakresie niektórych zasobów, takich jak paliwa, jednocześnie wskazując na potrzebę przemyślenia celów polityki rolnej, by lepiej odpowiadały one rzeczywistym potrzebom, szczególnie w kontekście wartości odżywczych produkowanej żywności. Matthews podkreślił, że problemem pozostaje ustalenie praw własności do środowiska, które dla wielu ekspertów, takich jak Stefan Schepers, jest dobrem publicznym. Rolnicy powinni być odpowiednio wynagradzani za działania na rzecz bioróżnorodności, która ma kluczowe znaczenie dla zrównoważonego rozwoju.

Profesor zwrócił uwagę, że duże gospodarstwa rolne produkują znaczącą większość żywności w UE, co rodzi wyzwania związane z równowagą w sektorze. Zaznaczył, że zagrożenia dla bezpieczeństwa żywnościowego wynikają bardziej z zależności od importu energii niż z samej produkcji żywności. Ponadto kluczową kwestią w kontekście bezpieczeństwa żywnościowego jest interpretacja tego pojęcia – czy chodzi o zapewnienie odpowiedniej wartości odżywczej, czy o utrzymanie dotychczasowej nadwyżki i nadmiernej konsumpcji. Matthews wskazał, że niepewność żywnościowa jest przede wszystkim zjawiskiem na poziomie gospodarstw domowych, co wymaga bardziej zróżnicowanego podejścia do problemu.

Rozszerzenie Unii Europejskiej, zwłaszcza w kontekście krajów takich jak Ukraina, stanowi kolejne wyzwanie dla WPR. Z uwagi na znaczenie Ukrainy jako eksportera i specyficzną strukturę jej rolnictwa, proces ten będzie wymagał zwiększenia budżetu unijnego o znaczne kwoty, od 13 do 18 miliardów euro rocznie. Matthews zauważył, że reforma WPR nie wpłynie znacząco na poziom potrzebnych zasobów budżetowych, a nacisk powinien zostać położony na bardziej sprawiedliwe pozycjonowanie rolników w łańcuchu dostaw żywności.

**Zadanie „Działalność na forum europejskim 2024”
#FunduszePromocji**

Podkreślił konieczność zapewnienia, że rolnicy otrzymują godziwe dochody, bez potrzeby sprzedawania produktów poniżej kosztów produkcji. Zacytował deklaracje polityczne Ursuli von der Leyen oraz propozycje Komisji Europejskiej dotyczące umów kontraktowych, które mają na celu zwiększenie przejrzystości i poprawę mechanizmów mediacyjnych między stronami. Rolnicy powinni mieć dostęp do lepiej skonstruowanych umów, które odzwierciedlają zmiany rynkowe i koszty produkcji.

Innowacje odgrywają kluczową rolę w łagodzeniu konfliktu między produktywnością a zrównoważeniem. Matthews wskazał na potrzebę większych inwestycji w badania i wymianę wiedzy, wsparcia cyfrowej rewolucji na obszarach wiejskich oraz promowania odnowy pokoleniowej w sektorze. Podkreślił także konieczność przezwyciężenia barier regulacyjnych, które ograniczają wprowadzanie innowacyjnych rozwiązań.

W kwestii płatności bezpośrednich Matthews zaproponował bardziej ukierunkowane podejście, w którym płatności obszarowe zostałyby zastąpione aktywnymi wsparciami dla rolników realizujących określone cele środowiskowe i społeczne. Jednocześnie wskazał na wyzwania związane z ograniczonym budżetem unijnym, które mogą wymusić zwiększenie wsparcia krajowego. Podkreślił, że skuteczniejsze mechanizmy redystrybucji oraz przejrzyste kryteria kwalifikowalności powinny być opracowane przez niezależne grupy ekspertów z różnych dziedzin.

W kontekście rosnących ambicji ekologicznych Matthews wskazał na potrzebę lepszego projektowania krajowych środków agro-środowiskowo-klimatycznych oraz wprowadzenia bardziej efektywnych mechanizmów takich jak rolnictwo węglowe. Wyzwaniem pozostaje także pogodzenie zwiększonych wymagań środowiskowych z zapewnieniem równości szans w sektorze rolnym na poziomie europejskim.

Alan Matthews podkreślił, że przyszłość WPR wymaga bardziej spójnych działań, które zapewnią równowagę między produktywnością, zrównoważeniem i sprawiedliwością społeczną, a także umożliwią rolnictwu skuteczne dostosowanie się do zmieniających się wyzwań politycznych i ekonomicznych w Europie i na świecie.

Dyskusja koncentrowała się na tym, jak lepiej mierzyć efekty WPR, jak skuteczniej łączyć interesy narodowe z celami unijnymi oraz jak radzić sobie z globalnymi wyzwaniami, takimi jak bezpieczeństwo żywnościowe i zmiany klimatyczne. Podkreślano również, że obecna WPR, choć ewoluowała w odpowiedzi na kryzysy, wciąż boryka się z trudnościami w realizacji swoich ambitnych celów.

W trakcie dyskusji poruszono szereg kluczowych kwestii dotyczących przyszłości Wspólnej Polityki Rolnej, innowacji, reform oraz wyzwań, przed którymi stoi sektor rolnictwa w Europie. Delegacja Hiszpanii zwróciła uwagę na kontrowersyjne wypowiedzi jednego z uczestników, podkreślając potrzebę doprecyzowania, czy przedstawiał on swoje stanowisko, czy wizję swojej grupy politycznej. Zasugerowano, że system płatności na hektar wymaga reformy i postawiono pytanie, czy istnieją alternatywy wobec tego rozwiązania. W kontekście handlu międzynarodowego omówiono trudności z egzekwowaniem tzw. klauzul lustrzanych oraz rozważano, czy Unia Europejska powinna, podobnie jak Stany Zjednoczone, unikać działań w ramach Światowej Organizacji Handlu na rzecz umów bilateralnych. Dodatkowo, wskazano na potrzebę określenia strategii dotyczącej ograniczenia białek zwierzęcych w kontekście dialogu strategicznego.

Delegacja Irlandii skupiła się na możliwościach zwiększenia produkcji rolnej, podkreślając, że technologie nowej generacji, bazujące na osiągnięciach naukowych, mają kluczowe znaczenie. Wyrażono frustrację z powodu politycznego zastoju w tej kwestii. Niemcy natomiast podkreślili potrzebę odejścia od biurokratycznych procedur oraz zaproponowały nowy model wdrażania innowacji, który byłby bardziej praktyczny. W ich opinii przyszła WPR musi pozostać polityką wspólną, aby skutecznie realizować swoje cele.

W odpowiedzi na te uwagi podkreślono, że Europa napotyka wyjątkowe przeszkody we wdrażaniu innowacji z powodu zasady ostrożności zapisanej w traktatach oraz wieloetapowego procesu decyzyjnego. Wskazano, że europejski sposób wprowadzania zmian opiera się na zasadach, co w wielu przypadkach utrudnia szybkie wdrażanie nowych technologii. Chorwacka delegacja zwróciła uwagę na spekulacje dotyczące konsolidacji funduszy i podkreśliła, że inwestycje w rolników są jednocześnie inwestycjami w lokalne społeczności. Wyrażono zaniepokojenie spadkiem liczby producentów ekologicznych oraz zastanawiano się, jak przygotować się na najgorsze scenariusze, takie jak potencjalne problemy z magazynowaniem energii czy zagrożenia związane z atakami nuklearnymi. Delegacja Finlandii zapytała o przyszłe wizje dotyczące drobnych rolników w kontekście kolejnych reform WPR.

Podczas dyskusji zwrócono uwagę na niski poziom innowacji w Europie, co wynika między innymi z niewystarczającego wsparcia kapitałowego dla młodych przedsiębiorstw, wysokiego opodatkowania oraz barier regulacyjnych. Problemатyczny jest również ograniczony przepływ badaczy oraz niski poziom badań w zakresie rolnictwa. W odniesieniu do drobnych gospodarstw wskazano na ich znaczenie dla społeczności wiejskich oraz konieczność zmiany podejścia na bardziej zbiorowe i kolektywne. Podkreślono potrzebę opracowania bardziej spójnych systemów wsparcia dla drobnych

rolników, przy czym zauważono, że definicja „małego rolnika” różni się w zależności od państwa członkowskiego. W przeszłości istniały programy wsparcia dla takich gospodarstw, które były stosunkowo skuteczne, ale brakowało woli politycznej, aby je rozwijać.

Odniesiono się również do dokumentów roboczych wskazujących na konieczność istnienia wspólnych funduszy, które umożliwiałyby bardziej sprawiedliwą alokację finansowania. Obecne plany strategiczne WPR opierają się na systemie dystrybucji finansów uwzględniającym lokalne potrzeby, co ma sprzyjać zrównoważonemu rozwojowi. Dodatkowo, zwrócono uwagę na znaczenie obu filarów WPR w kontekście wspierania społeczności wiejskich oraz rozwijania systemów wsparcia dla małych gospodarstw. Dyskusja uwidoczniła jednak, że potrzebne są dalsze prace nad lepszym projektowaniem i wdrażaniem tych rozwiązań.

Wszystkie wystąpienia i dyskusje łączyły wspólne wątki, takie jak potrzeba lepszego dostosowania polityki rolnej do zmieniającego się świata, nacisk na innowacje i współpracę międzynarodową oraz konieczność radzenia sobie z globalnymi wyzwaniami w sposób bardziej zintegrowany i strategiczny. Warsztat zakończył się wezwaniem do otwartości na zmiany i odważnego podejścia do przyszłości WPR.

Zadanie „Działalność na forum europejskim 2024”
#FunduszePromocji

- Debata: Bridging Expectations - The EU's Vision for 2025 & the Role of the Polish Presidency, 4 grudnia 2024, Stałe Przedstawicielstwo Polski przy UE, Bruksela

W dniu 4 grudnia 2024 roku w Stałym Przedstawicielstwie RP przy UE w Brukseli odbyło się spotkanie „Bridging Expectations: the EU's Vision for 2025 and the Role of the PL PRES”, zorganizowane przez Polityka Insight oraz European Council on Foreign Relations. Wydarzenie miało na celu omówienie priorytetów polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej, która rozpocznie się 1 stycznia 2025 roku. Dyskusja była również wprowadzeniem do corocznej konferencji Warsaw European Conversation, zaplanowanej na 14 marca 2025 roku w Warszawie.

Spotkanie odbyło się w kontekście kluczowych wyzwań stojących przed Unią Europejską. Nowa Komisja Europejska, dążąca do demonstracji swojej skuteczności w pierwszych stu dniach urzędowania, mierzy się z narastającymi trudnościami, takimi jak przedłużająca się wojna w Ukrainie, która wkroczy w czwarty rok, oraz zmieniająca się dynamika relacji transatlantyckich związanych z powrotem Donalda Trumpa na stanowisko prezydenta USA. Polska, obejmując prezydencję w tak kluczowym momencie, zamierza skupić się na wzmocnieniu jedności europejskiej, budowie strategicznej autonomii UE oraz redefinicji relacji z USA, dążąc do zrównoważenia współpracy transatlantyckiej.

Podczas swojego wystąpienia Piotr Serafin, komisarz UE ds. budżetu, podkreślił, że pierwsza

**Zadanie „Działalność na forum europejskim 2024”
#FunduszePromocji**

połowa 2025 roku będzie okresem wyjątkowych wyzwań. Zauważył, że obecny czas może być jednym z najtrudniejszych w historii UE, ze względu na równoczesne problemy geopolityczne i gospodarcze, takie jak wojna w Ukrainie, niepewność w relacjach transatlantyckich oraz osłabienie konkurencyjności europejskiej gospodarki. Serafin wskazał na kluczową rolę nowych technologii, takich jak sztuczna inteligencja, nie tylko w kontekście poprawy konkurencyjności, ale również w zapewnieniu bezpieczeństwa. Podkreślił, że UE musi inwestować w rozwój technologiczny, by nadrobić zaległości w cyfrowej rewolucji. Zaznaczył również, że jednoczesne realizowanie celów dekarbonizacji oraz wzmacnianie gospodarki europejskiej wymaga odpowiednich regulacji, inwestycji oraz obniżenia kosztów energii, co znajdzie odzwierciedlenie w inicjatywach takich jak Clean Industrial Deal.

Serafin podkreślił również znaczenie unikania konfliktu handlowego między UE a USA, który mógłby osłabić jedność Zachodu, oraz wskazał, że relacje transatlantyckie, mimo trudności, pozostają kluczowe dla bezpieczeństwa Europy. Wyraził przekonanie, że wspólne działania Komisji Europejskiej i polskiej prezydencji przyczynią się do umocnienia współpracy z USA, a także podkreślił, że UE nie zamierza rywalizować z NATO, lecz wspierać państwa członkowskie w rozwijaniu zdolności obronnych.

Podczas panelu dyskusyjnego podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów RP, Paweł Karbownik, wskazał na trzy główne priorytety polskiej prezydencji: konkurencyjność, bezpieczeństwo energetyczne oraz wzmacnianie zdolności obronnych. W tym kontekście mówiono również o przyszłości wsparcia dla Ukrainy. Jana Kobzova zauważyła, że mimo ambitnych deklaracji UE dotyczących długoterminowej pomocy, brakuje jasności, co dokładnie oznacza wspieranie Ukrainy „tak długo, jak to konieczne”. Podkreśliła jednak, że Unia Europejska, przyznając Ukrainie perspektywę członkostwa, stała się współinwestorem jej przyszłości.

W dyskusji dotyczącej relacji transatlantyckich Ian Lesser zauważył, że Europa oczekuje od USA większej przewidywalności, choć trudno obecnie przewidzieć, jakie podejście Waszyngton przyjmie w latach 2025–2029. Paweł Świeboda zwrócił uwagę na ryzyko gospodarczego nacisku na UE, wynikającego z możliwych ceł nakładanych przez USA oraz nadwyżek produkcyjnych Chin. Heather Grabbe natomiast podkreśliła, że długoterminowo nie istnieje konflikt między realizacją zielonego ładu a konkurencyjnością europejską, choć w krótkiej perspektywie wymaga to zwiększonych nakładów ze strony państw członkowskich.

Spotkanie zakończyło się podkreśleniem znaczenia polskiej prezydencji jako momentu, w którym Polska, rozumiejąc wyjątkową wagę sytuacji, może odegrać kluczową rolę w umacnianiu jedności

europejskiej, wzmacnianiu współpracy transatlantyckiej oraz dostosowywaniu Unii do wyzwań współczesnego świata.

Zadanie „Działalność na forum europejskim 2024”
#FunduszePromocji

- Flash action: Who pays? #StopMercosur, 9 grudnia 2024, Bruksela

9 grudnia 2024 r. miała miejsce flash action w Brukseli, mająca na celu rozpoczęcie kolejnego etapu mobilizacji przeciwko porozumieniu UE-Mercosur pod hashtagem #stopmercousur. Interesy polskich rolników reprezentowała Agnieszka Maliszewska, 1 wiceprezydent Cogeca i dyrektor biura PIM.

Obawy społeczności rolniczej ziściły się. W piątek 6 grudnia przewodnicząca Komisji Europejskiej Ursula von der Leyen i jej odpowiednicy z czterech krajów Mercosur sfinalizowali negocjacje w sprawie „odnowionej” umowy o partnerstwie UE-Mercosur. Proponowana umowa UE-Mercosur składa się z filaru politycznego i współpracy oraz filaru handlowego. Finalizacja negocjacji stanowi pierwszy krok w

**Zadanie „Działalność na forum europejskim 2024”
#FunduszePromocji**

procesie zmierzającym do zawarcia umowy.

Organizacje rolnicze Copa-Cogeca zorganizowały pilną akcję protestacyjną w Brukseli w poniedziałek, 9 grudnia. Copa-Cogeca podkreślają, że kraje Mercosuru nie spełniają wysokich standardów produkcji wymaganych w UE, w tym dobrostanu zwierząt, stosowania produktów fitosanitarnych i zrównoważonych praktyk. Co więcej, przepisy dotyczące pracy i inne regulacje w Mercosur są mniej rygorystyczne, umożliwiając niższe koszty produkcji i uniemożliwiając uczciwą konkurencję.

Wrażliwe sektory, takie jak wołowina, drób, cukier, etanol i ryż, stoją w obliczu zwiększonego ryzyka nasycenia rynku i utraty dochodów z powodu napływu tanich produktów z krajów Mercosuru. Umowa ta jeszcze bardziej obciąży pod względem gospodarczym wiele gospodarstw rolnych, które już teraz zmagają się z wysokimi cenami środków produkcji i trudnymi warunkami klimatycznymi.

Dowody są przytłaczające: kraje Mercosuru nie spełniają standardów produkcji nałożonych na unijne rolnictwo, czy to w zakresie środków ochrony roślin, dobrostanu zwierząt, czy praktyk zrównoważoności. Te państwa działają również w oparciu o niższe standardy pracy i bezpieczeństwa, co pozwala im produkować po niższych kosztach, uniemożliwiając tym samym uczciwą konkurencję z unijnymi producentami. Działaniom Komisji Europejskiej brakuje spójności. Za poprzedniej kadencji Komisja mnożyła ograniczenia i regulacje nakładane na naszych producentów. Natomiast na początku obecnej kadencji, instytucja nadała priorytet tej niesprawiedliwej umowie.

Podczas protestu rolników głos zabrała Agnieszka Maliszewska, Pierwsza Wiceprezydent Cogeca oraz Dyktor Biura PIM, która reprezentowała interesy polskich rolników. W swoim wystąpieniu podkreśliła znaczenie polskiego sektora produkcji wołowiny i wieprzowiny, wskazując na poważne zagrożenia związane z przyjęciem umowy UE-Mercosur. Zwróciła uwagę, że zarówno polscy rolnicy, jak i polski rząd jednoznacznie sprzeciwili się tej umowie, dostrzegając jej potencjalne konsekwencje. Maliszewska wyraziła wdzięczność wobec obecnych za dotychczasową współpracę między organizacjami i zaapelowała o dalsze działania na rzecz przekonywania rządów innych państw członkowskich do przyłączenia się do Polski w wyrażeniu sprzeciwu wobec tej umowy. Podkreśliła, że kluczowa jest świadomość skutków, jakie mogą wynikać z realizacji porozumienia, oraz wspólne działanie na rzecz ochrony europejskiego rolnictwa.

Przewodnicząca von der Leyen podkreśliła znaczące postępy poczynione od 2019 r., w tym postanowienia dotyczące zobowiązań klimatycznych, wylesiania i 1 mld euro na zabezpieczenia w

rolnictwie. Wsparcie ze strony państw członkowskich, takich jak Niemcy, Hiszpania i Portugalia, podkreśla podział w UE. Krytycy oskarżyli Francję o podsycanie niezgody wśród włoskich i polskich rolników, co jeden z urzędników UE nazwał „niebezpiecznym dla projektu europejskiego”.

Zadanie „Działalność na forum europejskim 2024”
#FunduszePromocji

- CCC, 9 grudnia 2024, Copa-Cogeca

26 listopada 2024 roku odbyło się spotkanie Komitetu Koordynacji Polityki Copa oraz Komitetu Koordynacji Spółdzielni Cogeca - CCC. Przewodniczącymi wydarzenia byli Elli Tsiforou oraz Juan Corbalan. Spotkanie miało na celu omówienie kluczowych kwestii związanych z regulacjami unijnymi, w tym dyskusję nad najnowszymi zmianami w unijnym rozporządzeniu dotyczącym deforestacji oraz przygotowanie stanowiska organizacji w obliczu nadchodzących negocjacji.

W ramach agendy omówiono m.in. wniosek Komisji Europejskiej z 2 października 2024 roku dotyczący przesunięcia daty wejścia w życie rozporządzenia o jeden rok. Propozycja ta, poparta przez Radę Europejską 16 października, miała na celu umożliwienie krajom trzecim, państwom członkowskim, operatorom oraz przedsiębiorcom lepszego przygotowania się do nowych wymogów w zakresie należytej staranności. Regulacja ta wymaga, aby towary i produkty wprowadzane na rynek unijny były wolne od deforestacji. Dotyczy to takich surowców jak bydło, drewno, kakao, soja, olej palmowy, kawa, guma oraz ich pochodne.

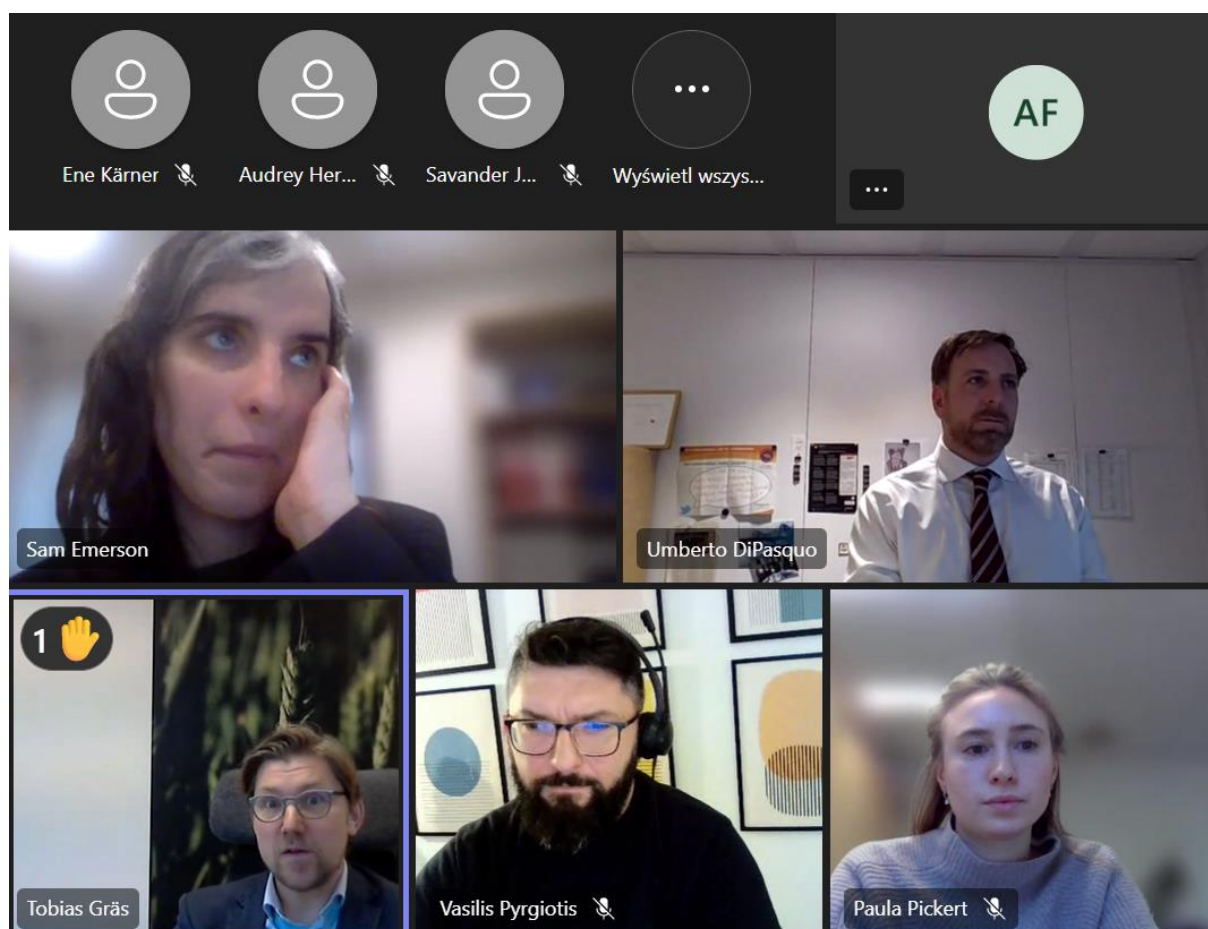
Zadanie „Działalność na forum europejskim 2024”
#FunduszePromocji

Celem zmiany jest zapewnienie pewności prawnej, przewidywalności oraz czasu na wdrożenie efektywnych systemów weryfikacji zgodności, które będą identyfikować ryzyka deforestacji w łańcuchach dostaw oraz umożliwić monitorowanie i raportowanie zgodności z przepisami unijnymi. W Parlamencie Europejskim głosowanie nad tą propozycją odbyło się w trybie pilnym podczas sesji plenarnej 14 listopada 2024 roku. Przyjęto cały tekst wraz z ośmioma poprawkami, uzyskując 371 głosów za, 240 przeciw i 30 wstrzymujących się. Szczególnie istotna była poprawka przewidująca możliwość dalszego opóźnienia daty wejścia w życie przepisów w przypadku problemów z systemem informacyjnym oraz benchmarkingowym, a także dodanie kategorii „braku ryzyka” w systemie benchmarkingowym.

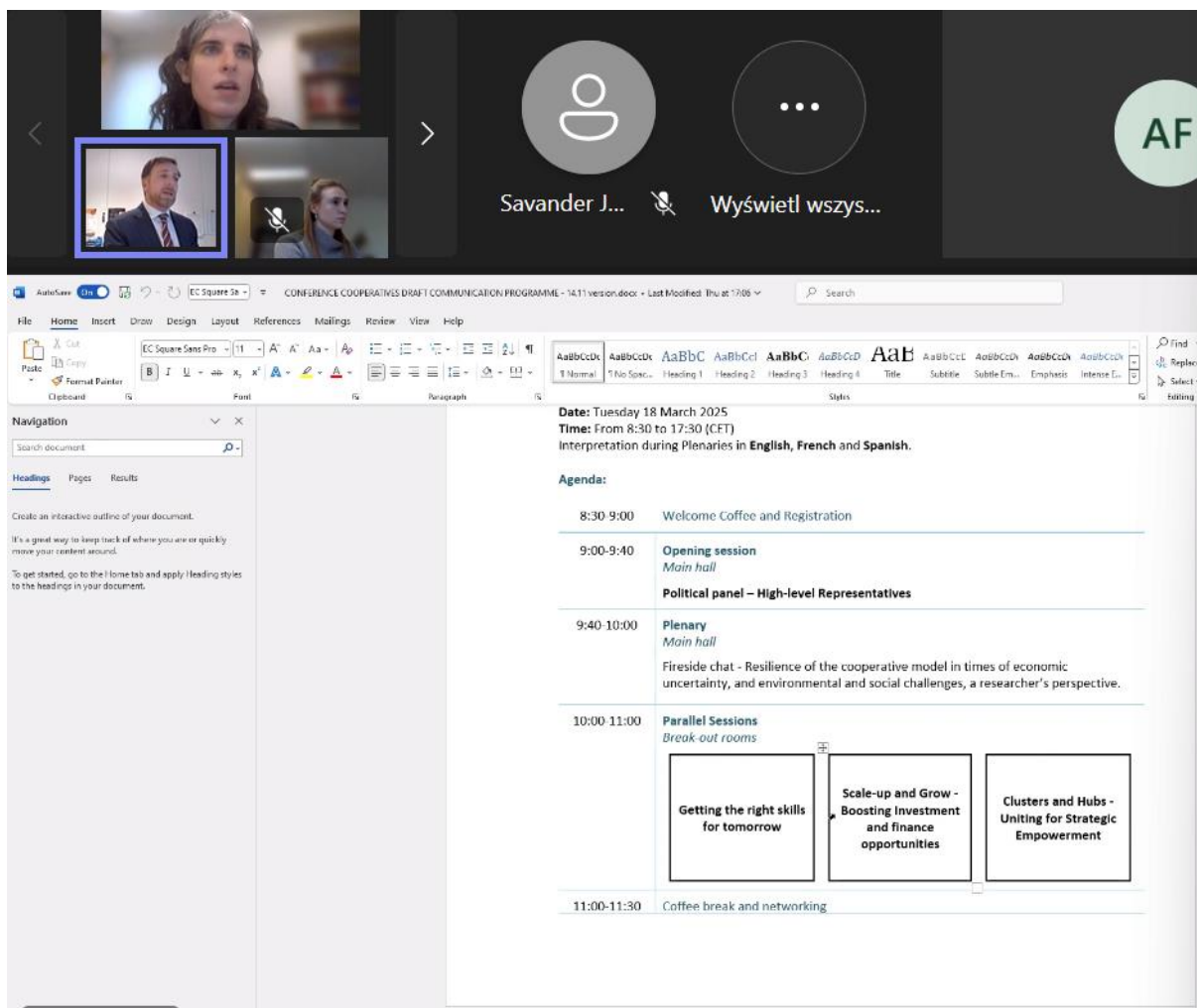
19 listopada Parlament Europejski wyznaczył zespół negocjacyjny do rozmów z Radą, na którego czele stanęła europosłanka Christine Schneider z Europejskiej Partii Ludowej. W skład zespołu weszli również Pascal Canfin, Delara Burkhardt, Marie Toussaint oraz Anna Zalewska. Rada, za pośrednictwem Coreperu, 20 listopada omawiała mandat negocjacyjny, a pierwsze rozmowy trójstronne odbyły się zaraz po tym spotkaniu.

Copa-Cogeca, reprezentując interesy rolników i spółdzielni rolniczych, wystosowała list do Coreperu, w którym wyraziła poparcie dla przesunięcia daty wejścia w życie przepisów, apelując jednocześnie o uproszczenie regulacji i rozwiązanie praktycznych problemów związanych z ich wdrażaniem. W trakcie spotkania podkreślono konieczność określenia stanowiska na kolejne rozmowy trójstronne zaplanowane na 3 grudnia.

Dodatkowym punktem dyskusji była kwestia nagród innowacyjnych – zaproponowano powołanie zespołu odpowiedzialnego za organizację wydarzenia. Poruszono także temat kolejnej konferencji dotyczącej spółdzielni, w tym szczegółów programu i listy zaproszonych gości. Spotkanie zakończyło się ustaleniem, że ostateczne decyzje w omawianych sprawach zostaną podjęte na kolejnych posiedzeniach, uwzględniając nowe informacje wynikające z postępu negocjacji.

Zadanie „Działalność na forum europejskim 2024”
#FunduszePromocji

- Warsztaty AgETs prowadzone przez EDA, 10 grudnia 2024, online

10 grudnia EDA przeprowadziła warsztaty na temat AgETs. Europejski System Handlu Emisjami (EU ETS) to jeden z kluczowych mechanizmów Unii Europejskiej mający na celu ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, w szczególności dwutlenku węgla. System ten, uruchomiony w 2005 roku, jest pierwszym na świecie rynkiem handlu emisjami i jednym z największych tego typu mechanizmów globalnie. Jego działanie opiera się na zasadzie „cap and trade”, która polega na ustaleniu limitu na całkowitą ilość emisji, jaką mogą generować podmioty objęte systemem. Limit ten zmniejsza się co roku, zgodnie z unijnymi celami klimatycznymi, zapewniając, że emisje spadają w perspektywie długoterminowej.

Każda jednostka emisji, zwana uprawnieniem, daje prawo do wyemitowania jednej tony CO₂ lub jej ekwiwalentu. Uprawnienia są rozdzielane w drodze aukcji, mogą być przedmiotem handlu między uczestnikami rynku, a ich liczba jest systematycznie redukowana, co prowadzi do zmniejszenia podaży

**Zadanie „Działalność na forum europejskim 2024”
#FunduszePromocji**

na rynku i wzrostu ich wartości. Celem tego mechanizmu jest dostarczenie bodźców finansowych dla firm do redukcji emisji w sposób opłacalny. Przedsiębiorstwa objęte systemem muszą co roku monitorować i raportować swoje emisje, a także przekazywać odpowiednią liczbę uprawnień, aby pokryć całość swoich emisji. Niedopełnienie tych wymogów wiąże się z wysokimi karami finansowymi.

Jednym z ważnych elementów EU ETS jest ochrona przemysłów szczególnie narażonych na ryzyko tzw. "ucieczki emisji" (carbon leakage). Zjawisko to występuje, gdy przedsiębiorstwa przenoszą produkcję do krajów o mniej rygorystycznych przepisach dotyczących emisji, co skutkuje wzrostem emisji na skalę globalną. Aby zapobiec temu zjawisku, sektory o wysokim ryzyku ucieczki emisji otrzymują większą liczbę darmowych uprawnień. W obecnej, czwartej fazie systemu (2021-2030), kryteria przyznawania tych uprawnień zostały zaostrzone, a dane wykorzystywane do oceny ryzyka zaktualizowane. Sektory szczególnie narażone otrzymują uprawnienia pokrywające do 100% ich benchmarku emisyjności, podczas gdy dla mniej narażonych sektorów alokacja stopniowo zmniejsza się i będzie całkowicie wycofana do 2030 roku.

System EU ETS generuje również znaczne dochody, które państwa członkowskie zobowiązane są przeznaczać na inwestycje w odnawialne źródła energii, efektywność energetyczną i technologie niskoemisyjne. Od momentu uruchomienia systemu w 2005 roku, przychody z EU ETS wyniosły ponad 175 miliardów euro. W ramach systemu funkcjonują również fundusze, takie jak Fundusz Innowacyjny i Fundusz Modernizacyjny, które wspierają przejście na gospodarkę niskoemisyjną.

W 2024 roku system rozszerzono na emisje z sektora transportu morskiego, co stanowi kolejny krok w dążeniu do redukcji emisji we wszystkich sektorach gospodarki. Dodatkowo, Unia Europejska wdrożyła Mechanizm Dostrajania Cen Węglowych na Granicach (CBAM), który ma na celu wyrównanie kosztów emisji dla importowanych produktów wysokoemisyjnych. CBAM działa od 2023 roku w fazie przejściowej, a pełne wdrożenie planowane jest na 2026 rok. Mechanizm obejmuje m.in. stal, cement, aluminium, nawozy, energię elektryczną i wodór. Dzięki CBAM produkty importowane do UE będą obciążone opłatą równoważną kosztom emisji ponoszonym przez europejskie przedsiębiorstwa, co ma zapobiegać przenoszeniu produkcji do krajów o niższych standardach emisyjnych.

System ETS, wraz z powiązanymi mechanizmami, takimi jak CBAM, stanowi fundament unijnej strategii klimatycznej, mającej na celu osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 roku. Jednocześnie zapewnia on równowagę między redukcją emisji a ochroną konkurencyjności przemysłu europejskiego, co jest szczególnie istotne w kontekście globalnej transformacji energetycznej.

**Zadanie „Działalność na forum europejskim 2024”
#FunduszePromocji**

Polityka związana z ograniczaniem emisji gazów cieplarnianych w łańcuchu agri-food w Europie opiera się na zróżnicowanych mechanizmach, których celem jest zachęcenie uczestników rynku do podejmowania działań proklimatycznych. W kontekście przedstawionych opcji polityki, każda z nich niesie ze sobą unikalne możliwości, ale i wyzwania, które należy uwzględnić przy ocenie ich skuteczności i potencjalnych konsekwencji.

Opcja „Carbon Farming Procurement” bazuje na dobrowolnym rynku węglowym, który umożliwia handel zweryfikowanymi redukcjami emisji i usuwaniem węgla przez zakup odpowiednich kredytów węglowych. Rolą CRCF (Carbon Removal Certification Framework) jest zapewnienie standaryzacji i wiarygodności tych transakcji, co sprzyja budowie zaufania między sprzedającymi – głównie rolnikami – a kupującymi, czyli podmiotami publicznymi lub prywatnymi. Ta opcja, choć oparta na dobrowolności, może skutecznie wspierać działania na rzecz ochrony klimatu. Jednak z uwagi na swój charakter może nie być wystarczająco efektywna w kontekście osiągnięcia ambitnych celów redukcyjnych, jakie wyznaczyła sobie Unia Europejska na lata 2040–2050.

Z kolei „Mandatory Climate Standards” opierają się na wprowadzeniu obowiązkowych standardów klimatycznych, które nakładają konkretne cele redukcji emisji na podmioty w łańcuchu wartości agri-food, takie jak producenci pasz, przetwórcy żywności czy detaliści. Takie podejście, choć bardziej restrykcyjne, może skutecznie wymusić redukcję emisji gazów cieplarnianych. Warto zauważyć, że możliwość wypełnienia tych zobowiązań poprzez zakup kredytów CRCF zapewnia pewną elastyczność. Niemniej jednak, wiąże się to z ryzykiem zwiększenia kosztów administracyjnych, związanych z monitorowaniem, raportowaniem i weryfikacją (MRV). Ponadto, standardy te mogą prowadzić do niezamierzonych skutków, takich jak zwiększenie kosztów produktów żywnościowych, co wpłynęłoby szczególnie negatywnie na gospodarstwa domowe o niższych dochodach.

Trzecia opcja, „Agri-food Emission Trading System” (AgETS), zakłada wprowadzenie systemu handlu emisjami w sektorze agri-food, w którym obowiązywałby limit emisji. Firmy objęte systemem musiałyby uzyskać odpowiednie pozwolenia na emisję gazów cieplarnianych, które mogłyby być nabywane na aukcjach lub od innych uczestników rynku. System ten ma potencjał do generowania dodatkowych dochodów, które mogłyby być przeznaczone na wsparcie dla rolników. Jednakże, AgETS również wiąże się z wyzwaniami, takimi jak ryzyko przenoszenia kosztów na konsumentów czy potencjalne zagrożenie dla konkurencyjności eksportu produktów rolno-spożywczych z UE.

Analiza skutków ekonomicznych wskazuje, że obligatoryjne mechanizmy, takie jak „Mandatory

Climate Standards” czy „AgETS”, mogą prowadzić do wzrostu cen produktów spożywczych, co szczególnie wpłynie na gospodarstwa domowe o niższych dochodach. Koszty monitorowania, raportowania i weryfikacji (MRV) są istotnym wyzwaniem, szczególnie w przypadku tych bardziej restrykcyjnych opcji polityki. Warto także zauważyć ryzyko tzw. wycieku emisji węgla, które może wystąpić w wyniku przenoszenia produkcji poza granice UE, gdzie regulacje klimatyczne są mniej rygorystyczne.

Pod względem handlowym, zwiększenie kosztów produkcji w UE mogłoby skutkować preferowaniem przez konsumentów i przedsiębiorstwa tańszych importowanych towarów spoza Unii, co potencjalnie osłabiłoby konkurencyjność unijnych eksporterów. Aby przeciwdziałać tym zjawiskom, sugeruje się wdrożenie mechanizmów wyrównawczych, takich jak CBAM (Carbon Border Adjustment Mechanism), darmowe przydziały emisji czy porozumienia wielostronne.

Z perspektywy potencjalnych korzyści, mechanizm „Carbon Farming Procurement” może skutecznie wspierać zrównoważony rozwój i zachęcać do proklimatycznych działań w sektorze rolnictwa, dzięki swojej elastyczności i dobrowolności. Natomiast obligatoryjne rozwiązania, takie jak „Mandatory Climate Standards” i „AgETS”, mogą przynieść bardziej zdecydowane rezultaty w zakresie redukcji emisji, choć wiążą się z wyższymi kosztami i ryzykiem negatywnych skutków społecznych oraz gospodarczych. W tym kontekście kluczowe znaczenie ma wyważenie skuteczności polityki z jej akceptowalnością ekonomiczną i społeczną, aby działania te rzeczywiście wspierały transformację klimatyczną w sektorze agri-food.

Proponowane rozwiązania w ramach systemu ETS dla sektora rolnictwa, jak i inne powiązane inicjatywy legislacyjne Unii Europejskiej, mają na celu zintegrowanie działań w zakresie ograniczania emisji gazów cieplarnianych z ogólnounijnymi celami klimatycznymi, w tym osiągnięciem neutralności klimatycznej do 2050 roku. Kluczową rolę w tych działaniach odgrywa wprowadzenie mechanizmów, które uwzględniają specyfikę emisji z gospodarstw rolnych, a także możliwość powiązania takich inicjatyw z innymi elementami polityki klimatycznej i środowiskowej, jak ramy certyfikacji usuwania węgla czy dyrektywy dotyczące ochrony gleby i renaturyzacji.

W przypadku gospodarstw mlecznych, zakres emisji objętych proponowanym systemem obejmuje emisje metanu i podtlenku azotu (CH_4 i N_2O) powstające w wyniku fermentacji jelitowej, zarządzania obornikiem, przechowywania nawozów naturalnych, a także emisje wynikające z użycia nawozów sztucznych i transportu mleka. Zróżnicowane źródła emisji w ramach działalności rolniczej

wymagają precyzyjnego systemu monitorowania i raportowania, co może być zarówno wyzwaniem, jak i szansą na lepsze zrozumienie roli poszczególnych czynników w emisjach gazów cieplarnianych.

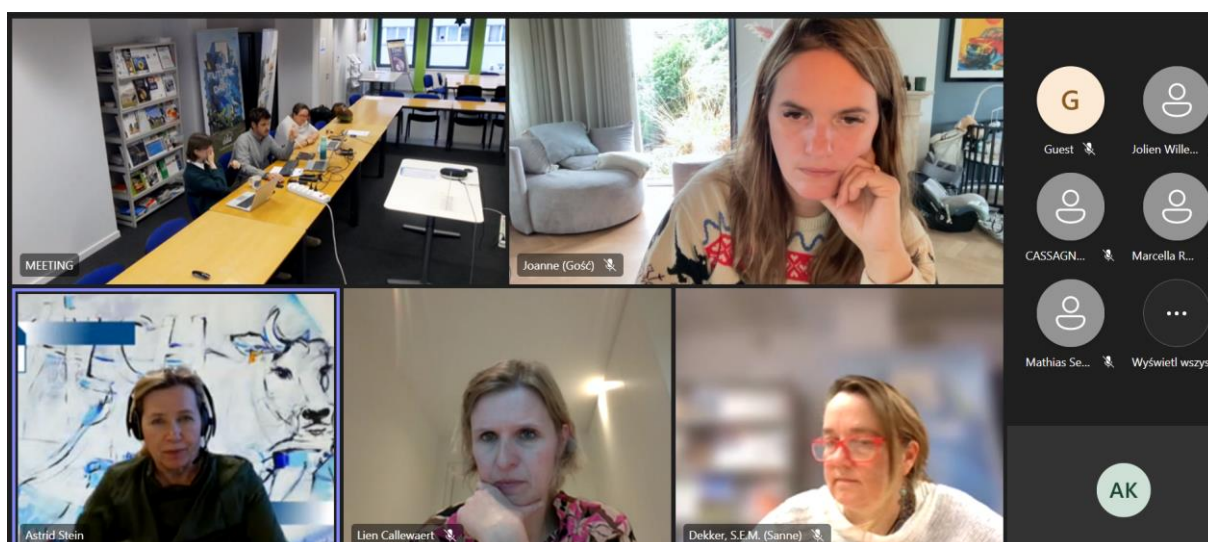
Istotnym aspektem wprowadzania systemu ETS w rolnictwie jest pytanie, kto powinien ponosić koszty związane z opłatami za emisje. Propozycje obejmują zarówno podmioty działające na wcześniejszych etapach łańcucha wartości (np. przemysł paszowy i nawozowy), jak i tych z dalszych etapów, takich jak przetwórcy produktów mięsnych i mleczarskich czy detaliści. Wydaje się, że sektor paszowy ma większe możliwości wpływania na emisje metanu związane z fermentacją jelitową niż przetwórcy czy detaliści. Włączenie tych podmiotów do systemu mogłoby być kluczowym elementem skutecznej redukcji emisji w całym sektorze rolnym.

Integracja legislacyjna w ramach różnych inicjatyw klimatycznych UE, takich jak dyrektywa dotycząca ochrony gleby, cele dotyczące odbudowy mokradeł czy ramy certyfikacji usuwania węgla, pozwala na skoordynowane podejście do redukcji emisji w sektorze agri-food. Ramy CRCF mogą odgrywać szczególnie istotną rolę w stabilizowaniu rynku emisji, umożliwiając przekształcenie kredytów węglowych w uprawnienia do emisji, które mogą być następnie wykorzystane przez uczestników systemu ETS. Europejski Bank Węgla, pełniąc funkcję stabilizacyjną i zarządzającą zasobami CRCF, mógłby nie tylko wspierać działania proklimatyczne rolników, ale również minimalizować wahania cen na rynku.

W ramach ETS dla rolnictwa przewiduje się mieszany system przydziału uprawnień, obejmujący zarówno darmowe, jak i kupowane na aukcjach uprawnienia, które mogą być nabywane bezpośrednio przez firmy lub pośrednio poprzez mechanizmy zarządzane przez Europejski Bank Węgla. Ten mechanizm umożliwia przekierowanie środków pochodzących z zakupów uprawnień do finansowania projektów klimatycznych realizowanych przez rolników, co jednocześnie wspiera transformację sektora w kierunku bardziej zrównoważonego.

Nie można jednak pominąć potencjalnych wyzwań związanych z wdrożeniem takich mechanizmów. Po pierwsze, ustalenie odpowiedniego pułapu emisji dla rolnictwa, który byłby zgodny z ogólnymi celami klimatycznymi UE na lata 2030 i 2040, wymaga szczegółowych analiz i uwzględnienia specyfiki sektora. Po drugie, istnieje ryzyko wzrostu kosztów produkcji, które mogą być przeniesione na konsumentów, co szczególnie dotknie gospodarstwa domowe o niskich dochodach. Dodatkowo, konieczne jest opracowanie skutecznych mechanizmów ochrony przed wyciekiem emisji węgla, aby zapobiec przenoszeniu produkcji poza granice UE.

Wprowadzenie systemu ETS w rolnictwie mogłoby również wpłynąć na sposób, w jaki sektor agri-food realizuje swoje zobowiązania klimatyczne w ramach innych inicjatyw legislacyjnych, takich jak Zielony Ład czy mechanizm dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji węgla. Ostateczny kształt tego systemu będzie zależeć od wielu czynników, w tym od konsultacji z interesariuszami, wyników prowadzonych badań i analiz, a także od ostatecznych decyzji legislacyjnych w UE.

Zadanie „Działalność na forum europejskim 2024”
#FunduszePromocji

INTERNAL
USE ONLY

DRAFT

CONFIDENTIAL

PD

...

AK

Peter Daws...

Wyświetl wszys...

< 1 z 32 >

...

Zadanie „Działalność na forum europejskim 2024”
#FunduszePromocji

PD

...

AK

Peter Daws...
Kevin Maher
Wyświetl wszys...

How does the EU ETS work?

Emissions trading is the trade in emission allowances, which grant the right to emit a specific quantity of CO₂. The EU ETS operates on the 'cap and trade' principle.

Emission allowance

An emission allowance offers the right to emit 1 tonne of CO₂. All EU ETS companies must surrender one emission allowance for each tonne of CO₂ they have emitted over the course of the year.

Within the EU ETS, a maximum number of emission allowances is available; this amount equals the total allowable volume of CO₂ emissions, or cap.

CO₂ emissions are reduced by lowering the cap.

Allowances below the cap for the period 2013-2020 can be broken down as follows:

- 48% are sold by means of auctions
- 47% are allocated to businesses free of charge (see explanation on carbon leakage)
- 5% are reserved for new facilities or expansions of existing ones.

Trading consists of emission allowance transactions

Companies with insufficient allowances must purchase allowances to cover their deficit.

Companies with lower CO₂ emissions may sell their surplus allowances.

The emission allowances market operates on a supply and demand basis, effectively attaching a price tag to all CO₂ emissions. Businesses try to choose the most cost-effective option.

use of allowances

implementation of emission reduction measures

This system, whereby each company weighs the relevant pros and cons, ensures that the cheapest CO₂ reduction measures are taken first.

Difficult in case of scope 3 emissions. In line with...

- 10. Europejski Kongres Młodych Rolników, 11 grudnia 2024, Parlament Europejski

10. Europejski Kongres Młodych Rolników, organizowany przez Europejską Partię Ludową (EPP), odbył się w Parlamencie Europejskim, gromadząc rekordową liczbę 500 uczestników. To wydarzenie, które od swojego pierwszego wydania w 2012 roku stało się jednym z kluczowych punktów w kalendarzu europejskiego rolnictwa, ma na celu wsparcie młodych rolników oraz zapewnienie przyszłości tego sektora. Gospodarzami tegorocznej edycji byli europosłowie Herbert Dorfmann, Jessika Van Leeuwen, Paulo do Nascimento Cabral oraz Carmen Crespo Díaz, którzy podkreślali potrzebę kontynuacji działań na rzecz atrakcyjności rolnictwa dla młodych ludzi.

Herbert Dorfmann zauważył, że wyzwania, takie jak odnawianie pokoleń, zarządzanie wodą i innowacje, są kluczowe dla zapewnienia zrównoważonej przyszłości rolnictwa w Europie. Według statystyk, liczba rolników w Unii Europejskiej spadła o blisko 30% od 2005 roku, a młodych rolników (w wieku poniżej 44 lat) jest obecnie o ponad 30% mniej niż w 2005 roku. W 2017 roku liczba młodych rolników wynosiła zaledwie 2,3 miliona, co stanowi zaledwie 6% wszystkich rolników w UE. Sytuacja

Zadanie „Działalność na forum europejskim 2024”
#FunduszePromocji

wygląda szczególnie dramatycznie w krajach takich jak Portugalia, Hiszpania, Włochy i Bułgaria. Ponad 31% gospodarstw rolnych prowadzonych jest przez osoby powyżej 65. roku życia, co stanowi ogromne wyzwanie dla przyszłości sektora.

Manfred Weber, lider EPP, otwierając kongres, podkreślił, że młodzi rolnicy to przyszłość europejskiego rolnictwa. Wskazał ich zaangażowanie, ciężką pracę oraz otwartość na innowacje jako kluczowe elementy, które EPP chce wspierać. Kongres, organizowany we współpracy z Konfederacją Rolników Portugalskich (CAP) oraz Hiszpańskim Stowarzyszeniem Rolników (ASAJA), stał się platformą wymiany wiedzy i dobrych praktyk. Pedro Barato, prezes ASAJA, oraz Luís Mira, prezes CAP, zaznaczyli, że przez ostatnie 10 lat kongres zgromadził ponad 2500 młodych rolników oraz 4000 decydentów politycznych i przedstawicieli sektora rolnego. W tym czasie wręczono 30 nagród za innowacyjność, zrównoważoność, cyfryzację, odporność oraz poprawę życia na obszarach wiejskich.

Wsparcie ze strony partnerów przemysłowych, takich jak CropLife Europe i McDonald's, odegrało ważną rolę w organizacji kongresu. Olivier de Matos, dyrektor generalny CropLife Europe, podkreślił, że jego organizacja zainwestowała 14 miliardów euro w innowacyjne technologie, które wspierają młodych rolników w budowaniu bardziej zrównoważonego i konkurencyjnego sektora. Anna Borys, dyrektor ds. relacji z rządami w McDonald's, zaznaczyła, że współpracują oni z tysiącami rolników w Europie, w tym z 80 tysiącami w samej Polsce. Jej zdaniem wspólna praca nad dostosowaniem się do zmian klimatycznych i wprowadzaniem innowacyjnych rozwiązań w rolnictwie jest kluczowa dla zapewnienia żywności pochodzącej ze zrównoważonych źródeł.

Głos zabrali również młodzi rolnicy, którzy są żywym dowodem na to, że innowacyjność i tradycja mogą iść w parze. Lisa Rieder z Austrii, laureatka nagrody w 2021 roku, opowiedziała o narzędziu, które stworzyła, by usprawnić pracę w lokalnym środowisku, co później zaowocowało jej działalnością na arenie europejskiej. Elena Soberón Pidal z Hiszpanii, również nagrodzona w 2021 roku, wraz z siostrą odtworzyła rodzinne gospodarstwo, produkując sery dojrzewające w jaskiniach, wykorzystując tradycyjne metody przekazywane przez pokolenia. Henrique Silvestre Ferreira z Portugalii, laureat z 2013 roku, opowiadał o swoim doświadczeniu w winnicy i konieczności zdobywania wiedzy poprzez praktyki zagraniczne oraz wymianę doświadczeń między rolnikami.

Europosłowie także zabrali głos w debacie, podkreślając znaczenie rolnictwa w polityce europejskiej. Salvatore De Meo mówił o konieczności budowy infrastruktury wiejskiej oraz zapewniania młodym rolnikom narzędzi do skutecznej wymiany pokoleniowej. Daniel Buda wskazał na wyzwania,

**Zadanie „Działalność na forum europejskim 2024”
#FunduszePromocji**

takie jak brak zasobów naturalnych, zmiany klimatyczne i rosnąca liczba ludności, które sprawiają, że młodzi rolnicy są kluczowi dla przyszłości wsi. Manolis Kefalogiannis zwrócił uwagę na szczególnie dotkliwe skutki zmian klimatycznych w regionie Morza Śródziemnego, podkreślając, że innowacyjność młodych rolników jest niezbędna do stawienia czoła tym problemom. Marta Wciśło zaapelowała o priorytetowe traktowanie rolnictwa w polityce unijnej, wskazując na nadmiar regulacji i zagrożenia wynikające z importu produktów rolnych spoza UE.

Przedstawiciele organizacji rolniczych również wnieśli ważne uwagi do debaty. Elli Tsiforou, sekretarz generalna COPA-COGECA, podkreśliła, że wymiana pokoleniowa musi opierać się na perspektywach ekonomicznych, które zapewnią stabilne źródło utrzymania dla rolników. Christophe Hansen, komisarz ds. rolnictwa i żywności, zaznaczył, że młodzi rolnicy, którzy przejmują gospodarstwa, szczególnie ci zaczynający od zera, muszą mieć dostęp do większego wsparcia finansowego i inwestycyjnego. Herbert Dorfmann wskazał, że badania nad pozycją rolników w łańcuchu dostaw żywności muszą prowadzić do wzmocnienia ich roli i zabezpieczenia ich interesów.

Na koniec poruszono temat wykorzystania marketingu w rolnictwie, który może pomóc młodym rolnikom w przetrwaniu finansowym. Farmerzy, tacy jak Klass Meier, Sophie Bell i Tomy Rohde, opowiadali o swoich doświadczeniach w budowaniu marki osobistej oraz edukowaniu społeczeństwa na temat kosztów i procesu produkcji żywności. Matteo Pagliarini, wiceprezes CEJA, zaprezentował wzruszający materiał wideo, w którym połączył swoje doświadczenia w rolnictwie, produkcji wina i agroturystyce, pokazując, jak tradycyjne metody mogą być łączone z nowoczesnym podejściem do zielonej gospodarki.

Kongres podsumowano jako wydarzenie, które nie tylko umożliwia dialog między rolnikami, politykami i przedstawicielami sektora, ale także staje się miejscem narodzin nowych pomysłów i rozwiązań na rzecz przyszłości europejskiego rolnictwa.

Zadanie „Działalność na forum europejskim 2024”
#FunduszePromocji

- Agri-Food days, 10-12 grudnia 2024, online

W dniach 10–12 grudnia 2024 roku w Brukseli odbyły się EU Agri-Food Days, wydarzenie organizowane przez Dyрекcję Generalną ds. Rolnictwa i Rozwoju Wsi Komisji Europejskiej, które zgromadziło przedstawicieli wszystkich zainteresowanych stron z Europy, by omówić przyszłość rolnictwa i systemów żywnościowych. W spotkaniu wzięli udział rolnicy, decydenci, przedstawiciele biznesu, analitycy oraz eksperci ds. cyfryzacji, którzy dyskutowali na temat kluczowych wyzwań oraz szans dla przyszłości rolnictwa w Unii Europejskiej. Agri-Food Days to coroczne wydarzenie stanowiące platformę do dialogu i wymiany poglądów na temat polityk rolnych, bezpieczeństwa żywnościowego, zrównoważonego rozwoju oraz innowacji w rolnictwie, które odgrywa kluczową rolę w zapewnianiu bezpieczeństwa żywnościowego i zrównoważonego rozwoju w Europie.

Podczas konferencji omawiano aktualne i nadchodzące wyzwania, z którymi musi zmierzyć się sektor rolniczy, takie jak zmiany klimatyczne i efektywność wykorzystania zasobów, a także badano, jak polityki UE, w tym Wspólna Polityka Rolna oraz Zielony Ład UE, mogą wspierać dążenie do stworzenia bardziej zielonego, sprawiedliwego i konkurencyjnego sektora rolniczego. Istotnym tematem dyskusji były kwestie suwerenności żywnościowej oraz zrównoważonej polityki handlowej, a także rola rolników w łańcuchu wartości żywnościowej.

W trakcie wydarzenia poruszone zostały także kwestie digitalizacji oraz dzielenia się danymi w rolnictwie, co stanowi fundament innowacji w tym sektorze, a także możliwości, jakie przed młodymi rolnikami stwarza dzisiejszy dynamiczny krajobraz agrobiznesu. Otwarcie konferencji miało miejsce w obecności przewodniczącej Komisji Europejskiej, Ursuli von der Leyen, która wygłosiła przemówienie wideo. Z kolei wśród mówców inauguracyjnych znaleźli się również Nadia Calviño, przewodnicząca Europejskiego Banku Inwestycyjnego, oraz Christophe Hansen, komisarz ds. rolnictwa i żywności. Ich wystąpienia podkreśliły zobowiązanie UE do wspierania zrównoważonych, innowacyjnych oraz odpornych praktyk rolniczych.

Ursula von der Leyen zwróciła uwagę na nieodzowną rolę sektora agri-food w europejskiej kulturze i gospodarce, podkreślając również realizację postulatów wynikających z dialogu strategicznego na temat przyszłości rolnictwa. Dzięki tym rekomendacjom Komisja Europejska przyjęła nowe środki mające na celu wzmocnienie pozycji rolników, w tym regulację Wspólnej Organizacji Rynków Rolnych, mającą na celu zapewnienie większej przejrzystości i przewidywalności rynku, oraz Dyrektywę o Niesprawiedliwych Praktykach Handlowych, która ma na celu ochronę małych gospodarstw i firm

**Zadanie „Działalność na forum europejskim 2024”
#FunduszePromocji**

spożywczych przed nadużyciami ze strony większych operatorów. Przewodnicząca Komisji podkreśliła, że przyszły dobrobyt Europy jest ściśle związany z rozwojem sektora agri-food.

W trakcie wydarzenia Nadia Calviño zapowiedziała także pakiet pożyczkowy w wysokości 3 miliardów euro, który ma wspierać działalność rolniczą i bioekonomiczną w Europie. Priorytetem tej inicjatywy jest wsparcie młodych rolników, promowanie równości płci w sektorze oraz zachęcanie do inwestycji przyjaznych dla środowiska. W związku z rosnącą podatnością rolników na ekstremalne zjawiska pogodowe, EIB współpracuje z Komisją Europejską w celu opracowania innowacyjnych rozwiązań ubezpieczeniowych i strategii zarządzania ryzykiem w rolnictwie.

Komisarz do spraw rolnictwa i żywności, Christophe Hansen, w swoim przemówieniu nakreślił kompleksową wizję przyszłości sektora rolniczego, podkreślając konieczność wzmocnienia konkurencyjności, odporności i zrównoważonego rozwoju rolnictwa. Zwrócił uwagę na poważne wyzwania stojące przed branżą, w tym napięcia geopolityczne, zmiany klimatyczne, trudności gospodarcze oraz strukturalne zmiany, takie jak spadek liczby gospodarstw rolnych i starzejąca się populacja rolników. Podkreślił pilną potrzebę przyciągania młodych ludzi do zawodu rolnika, wskazując, że tylko 12% rolników w UE jest obecnie poniżej 40. roku życia. Dodatkowo zaznaczył wagę uproszczenia przepisów oraz zagwarantowania sprawiedliwego traktowania rolników w ramach łańcucha żywnościowego. Hansen przypomniał również, jak ważna jest silna Wspólna Polityka Rolna, która zapewnia stabilność, przewidywalność i realizację swoich celów. W marcu 2025 roku, po pierwszych 100 dniach działania nowej Komisji, zostanie zaprezentowana nowa wizja rolnictwa UE.

Podczas wydarzenia ogłoszono także zmiany w regulacji "de minimis" dla sektora rolniczego. Zgodnie z tymi zmianami, które będą obowiązywać do 31 grudnia 2032 roku, małe kwoty pomocy państwowej będą zwolnione z kontroli, ponieważ uznaje się, że nie mają one wpływu na konkurencję ani handel wewnątrz jednolitego rynku. Nowelizacja ma na celu udzielenie ukierunkowanego wsparcia rolnikom, nie zakłócając jednocześnie dynamiki rynku.

W ramach sesji tematycznych, pierwszego dnia konferencji, odbyły się debaty na temat wizji przyszłości rolnictwa i żywności, w których udział wzięli Veronika Vrecionová, przewodnicząca Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi Parlamentu Europejskiego, oraz István Nagy, węgierski minister rolnictwa. Dyskutowano na temat roli Wspólnej Polityki Rolnej w kształtowaniu przyszłości rolnictwa UE oraz wyzwań związanych z młodymi, małymi i średnimi rolnikami, którzy muszą stawić czoła zmieniającym się realiom gospodarczym oraz ograniczonym możliwościom w prowadzeniu udanych biznesów rolnych.

**Zadanie „Działalność na forum europejskim 2024”
#FunduszePromocji**

Kolejny dzień konferencji poświęcony był analizie raportu EU Agricultural Outlook, który przewiduje wolniejszy wzrost produkcji rolniczej w UE, z możliwością spadku produkcji niektórych towarów do 2035 roku. Zmiany te są spowodowane m.in. wpływem zmian klimatycznych na zasoby naturalne, zmieniającymi się preferencjami konsumentów w kierunku drobiu i białka roślinnego oraz ewolucją wzorców konsumpcji produktów mlecznych. Pomimo prognozowanego spowolnienia wzrostu produkcji, raport wskazuje, że UE nadal pozostanie głównym eksporterem szeregu produktów rolnych, zapewniając tym samym bezpieczeństwo żywnościowe zarówno w UE, jak i na świecie.

W trzecim dniu konferencji omówiono innowacje w rolnictwie, z naciskiem na projekty badawcze realizowane w ramach programu Horyzont 2020. Szczególną uwagę zwrócono na technologie, które mogą wspierać zrównoważoną produkcję rolną, takie jak systemy zarządzania uprawami, wykorzystanie anaerobowej fermentacji do przetwarzania odpadów organicznych oraz technologie poprawiające bioróżnorodność gleby. Istotnym tematem była również cyfryzacja rolnictwa, która stanowi jedno z najważniejszych wyzwań tego sektora. Wskazano na potrzebę uproszczenia przepisów i wspierania innowacyjnych rozwiązań technologicznych, które mogłyby pomóc rolnikom w rozwiązywaniu ich codziennych problemów.

Podsumowując, EU Agri-Food Days 2024 stanowiły ważną platformę do wymiany doświadczeń i pomysłów dotyczących przyszłości rolnictwa w Europie. Konferencja podkreśliła znaczenie współpracy wszystkich zainteresowanych stron w dążeniu do rozwoju sektora agri-food, który ma kluczowe znaczenie dla przyszłości Europy.

- POCC-CCC, 17 grudnia 2024, online

Na spotkaniu dotyczącym porządku obrad i kluczowych tematów dla sektora rolnictwa i żywności w Unii Europejskiej, przedyskutowano szereg istotnych kwestii, począwszy od formalnego zatwierdzenia agendy, przez analizę sytuacji politycznej po wyborach europejskich, aż po szczegółowe omówienia dwóch głównych tematów: powołania Europejskiej Rady ds. Rolnictwa i Żywności (EBAF) oraz umowy handlowej między UE a Mercosur. Obie kwestie mają kluczowe znaczenie dla przyszłości unijnej polityki rolnej, handlowej i środowiskowej, a także dla interesów europejskich rolników oraz innych podmiotów sektora żywnościowego.

W kontekście utworzenia Europejskiej Rady ds. Rolnictwa i Żywności, dyskusja skupiła się na jej zadaniach, potencjale i wyzwaniach. Rada, powołana 5 grudnia przez Komisję Europejską, ma pełnić rolę doradczą, dostarczając strategicznych i niewiążących rekomendacji politycznych. Jej działania mają uzupełniać wiedzę ekspercką dostępną w innych grupach dialogu obywatelskiego, przy czym szczególny nacisk kładzie się na spójność unijnych polityk oraz ich synergii z inicjatywami sektora prywatnego. Jednocześnie zadania Rady obejmują przygotowywanie politycznych inicjatyw, opiniowanie konkretnych kwestii na prośbę Komisji oraz promowanie dialogu między uczestnikami. Rada składać się będzie z maksymalnie 30 przedstawicieli, w tym liderów organizacji działających na szczeblu unijnym, reprezentujących różne sektory rolnictwa, łańcucha dostaw żywności i społeczeństwa obywatelskiego. Zgodnie z planem, pierwsze spotkanie Rady ma odbyć się na początku 2025 roku.

Zadanie „Działalność na forum europejskim 2024”
#FunduszePromocji

Podczas spotkania zwrócono uwagę na liczne wyzwania związane z powołaniem Rady. Krytykowano ograniczoną liczbę miejsc dla przedstawicieli sektora rolnego oraz potencjalne ryzyko ograniczenia przejrzystości działań i przepływu dokumentów. Organizacje członkowskie podkreślały potrzebę dostępu do informacji i tłumaczeń, co umożliwiłoby im bardziej aktywny udział w procesie decyzyjnym. Wskazano również na konieczność zapewnienia szerokiej reprezentacji różnych interesariuszy, aby głos sektora rolnego był adekwatnie uwzględniony. Uczestnicy spotkania wyrazili obawy, że metody pracy Rady mogą przypominać wcześniejsze doświadczenia ze Strategicznego Dialogu, które były krytykowane za brak demokracji i przejrzystości.

Drugim kluczowym tematem była umowa handlowa między UE a krajami Mercosur, której odnowione elementy ogłoszono 6 grudnia podczas spotkania w Montevideo. Umowa, pierwotnie zawarta w 2019 roku, została ponownie otwarta na prośbę krajów Mercosur, wprowadzając zmiany dotyczące eksportu pojazdów elektrycznych z UE oraz zamówień publicznych. Choć część dotycząca rolnictwa formalnie nie została otwarta, przyznanie dodatkowych kontyngentów taryfowych dla Paragwaju wywołało kontrowersje, sugerując de facto częściową rewizję porozumienia. Wśród innych zmian znalazły się także nowe postanowienia dotyczące zrównoważonego rozwoju, choć krytykowano je za brak sankcji w przypadku naruszeń oraz za niewystarczające środki ochrony interesów unijnych rolników.

Kluczowe elementy rewizji umowy obejmują m.in. zobowiązanie do zatrzymania dalszego wylesiania do 2030 roku, promowanie zrównoważonych łańcuchów dostaw oraz uwzględnienie postanowień Porozumienia Paryskiego w ramach TSD (rozdziału dotyczącego handlu i zrównoważonego rozwoju). Nowością jest mechanizm równoważenia, pozwalający stronom na zgłaszanie skarg w przypadku znacznych zakłóceń handlu wynikających z działań drugiej strony. Mechanizm ten, wzorowany na systemie WTO, nie wymaga jednak wycofania się z przyjętych regulacji, co ogranicza jego skuteczność.

Podczas spotkania zwrócono uwagę na poważne wyzwania związane z wpływem umowy na unijnych rolników. Wskazano na potencjalne zagrożenia dla kluczowych sektorów, takich jak wołowina, drób, cukier czy etanol, które mogą zostać zalane tańszymi produktami z krajów Mercosur. Różnice w standardach produkcji, w tym w zakresie ochrony środowiska, zdrowia zwierząt czy bezpieczeństwa żywności, mogą dodatkowo pogłębiać nierówności konkurencyjne. Podkreślono także, że nowe postanowienia dotyczące zrównoważonego rozwoju są w dużej mierze nieegzekwowalne, co budzi wątpliwości co do ich rzeczywistej skuteczności.

W kontekście dalszych działań, omawiano zarówno stanowiska państw członkowskich UE, jak i różne strategie wpływu na proces ratyfikacji umowy. Choć część krajów, takich jak Niemcy, Hiszpania czy Szwecja, popiera szybkie zakończenie negocjacji, inne, w tym Francja, Austria czy Polska, wyrażają silne zastrzeżenia, szczególnie w kontekście wyborów politycznych i zobowiązań wobec rolników. W Parlamencie Europejskim kluczową rolę odgrywają komisje oraz poszczególni eurodeputowani, w tym przewodniczący INTA i sprawozdawca umowy. Organizacje takie jak Copa-Cogeca aktywnie lobbują przeciwko umowie, mobilizując zarówno swoje członkostwo, jak i opinię publiczną poprzez różnorodne działania, w tym protesty i kampanie informacyjne.

Całość dyskusji podkreśliła konieczność dalszego monitorowania zarówno działań Komisji Europejskiej, jak i państw członkowskich, aby zapewnić, że interesy unijnych rolników zostaną odpowiednio uwzględnione w procesach decyzyjnych. Wskazano na potrzebę aktywnego udziału w tworzeniu Europejskiej Rady ds. Rolnictwa i Żywności oraz na intensyfikację działań przeciwdziałających przyjęciu umowy z Mercosur w jej obecnej formie.

Przyszła perspektywa finansowa Unii Europejskiej (MFF) obejmująca lata 2028–2034 stanowi istotny punkt strategiczny dla przyszłości budżetu wspólnotowego oraz realizacji kluczowych polityk Unii. W związku z tym, przygotowania do jej opracowania nabierają coraz większego tempa. Komisja Europejska zobowiązana jest przedstawić formalny projekt MFF najpóźniej w lipcu 2025 roku, co rozpocznie oficjalny proces negocjacji. Decyzja dotycząca nowego MFF powinna zostać podjęta przez Radę Unii Europejskiej, wymagając jednomyślności państw członkowskich, do lipca 2027 roku. Rola Parlamentu Europejskiego w tym procesie jest ograniczona – może on jedynie zaakceptować lub odrzucić propozycję Rady, bez możliwości wprowadzania zmian.

Prace nad przyszłą perspektywą finansową odbywają się w kontekście szeregu wyzwań i dynamicznie zmieniających się warunków politycznych i gospodarczych. Polska prezydencja w Radzie Unii Europejskiej planuje organizację konferencji na wysokim szczeblu w lutym 2025 roku, co świadczy o znaczeniu tego zagadnienia w bieżącej agendzie politycznej. Równolegle w Komisji Europejskiej, a szczególnie w Dyrekcji Generalnej ds. Budżetu, krążą propozycje reform strukturalnych budżetu, w tym idee uproszczenia mechanizmów finansowania poprzez wdrożenie jednolitego programu budżetowego na poziomie krajowym.

Na poziomie Copa-Cogeca, refleksje na temat przyszłego MFF zostały włączone w wizję organizacji, przyjętą na ostatnim prezydium. Kluczowe postulaty dotyczące finansowania wspólnej

polityki rolnej (CAP) oraz budżetu ogólnego UE mają stanowić podstawę działań lobbingowych na rzecz zabezpieczenia odpowiednich środków dla sektora rolniczego. Dyskusje toczą się wokół fundamentalnych kwestii, takich jak poziom składek państw członkowskich do budżetu UE, wysokość zasobów własnych Unii, finansowanie polityki spójności, a także szczegółowe aspekty związane z CAP, w tym współfinansowanie filarów 1 i 2, poziom wsparcia dla regionów najbardziej oddalonych oraz inicjatywy takie jak POSEI.

Obecne wydatki CAP są ujęte w budżecie UE pod linią budżetową „Zasoby naturalne i środowisko”. Ostateczne porozumienie w sprawie obecnej perspektywy finansowej 2021–2027 poprawiło alokacje dla filarów 1 i 2 wspólnej polityki rolnej w porównaniu z pierwotnym wnioskiem Komisji z maja 2018 roku, jednak nadal oznaczają one redukcję wsparcia o 9,4% względem poprzedniego poziomu finansowania. W ramach bieżącej perspektywy budżetowej istotnym elementem była także realizacja instrumentu odbudowy po pandemii – Next Generation EU – o wartości 750 miliardów euro, co istotnie wpłynęło na elastyczność budżetu.

Przygotowania do przyszłego MFF odbywają się w warunkach niestabilności geopolitycznej, m.in. w związku z wojną w Ukrainie, która wymusiła przesunięcie znacznych środków budżetowych oraz potrzebę znalezienia dodatkowych 50 miliardów euro na wsparcie dla tego kraju. Złożoność obecnych wyzwań uwiarydliwiła potrzebę zwiększenia elastyczności struktury budżetowej UE. Wśród propozycji Komisji znalazła się koncepcja budżetu opartego na jednym funduszu z jednolitym programowaniem na poziomie państw członkowskich, co budzi jednak liczne kontrowersje.

Niepewności dotyczą także poziomu zaangażowania państw członkowskich w finansowanie budżetu UE oraz wysokości zasobów własnych, które mogłyby zostać zaproponowane przez Komisję. Powrót środków zaciągniętych w ramach Next Generation EU stanowi kolejne wyzwanie finansowe. Ponadto, konieczne będą dostosowania związane z inflacją oraz dalsze dyskusje nad kluczowymi aspektami CAP, takimi jak współfinansowanie filarów, zewnętrzna konwergencja, degresywność i redystrybucja płatności, a także wsparcie dla regionów peryferyjnych.

Z perspektywy sektora rolnego kluczowe jest, aby przyszły budżet CAP był dostosowany do rosnących potrzeb sektora, uwzględniając kwestie bezpieczeństwa żywnościowego, innowacyjności, odporności oraz atrakcyjności rolnictwa jako branży. Copa-Cogeca postuluje wzmocnienie finansowania CAP, utrzymanie struktury i 100% finansowania filaru 1 przez UE, a także zwiększenie stawek współfinansowania filaru 2. Organizacja wzywa również do zapewnienia komplementarności pomiędzy

funduszami UE oraz do utworzenia nowych mechanizmów, takich jak Fundusz Sprawiedliwej Transformacji Rolnej oraz Fundusz Odbudowy Przyrody, które powinny być finansowane spoza budżetu CAP.

Zasadniczym priorytetem pozostaje ochrona budżetu CAP przed negatywnymi skutkami nieprzewidzianych wydarzeń, w tym geopolitycznych. Dlatego też negocjacje przyszłego MFF będą miały kluczowe znaczenie dla wypracowania spójnego, zrównoważonego i adekwatnego systemu finansowania, który pozwoli Unii Europejskiej sprostać strategicznym wyzwaniom nadchodzących lat.

Koncepcja systemu benchmarkingu w rolnictwie stała się jednym z kluczowych tematów w debacie na temat przyszłości europejskiego rolnictwa i Wspólnej Polityki Rolnej (CAP). W ramach dialogu strategicznego, który zaowocował czternastoma kluczowymi rekomendacjami dotyczącymi przyszłości tego sektora, jednym z najważniejszych postulatów było stworzenie systemu benchmarkingu na poziomie Unii Europejskiej. Celem tego systemu miałyby być ujednolicenie metodologii oceny zrównoważonego rozwoju gospodarstw rolnych. Potrzeba takiego systemu wynika z braku harmonizacji i standardowych metod w ocenie zrównoważenia środowiskowego, co utrudnia porównywanie wyników zarówno między różnymi modelami rolnictwa, jak i poszczególnymi sektorami.

Podstawą takiego systemu miałyby być ustanowienie jasnej linii bazowej, której przestrzeganie byłoby monitorowane za pomocą wspólnych narzędzi weryfikacyjnych, wskaźników oraz metryk. System ten miałby nie tylko umożliwiać porównywanie wyników zrównoważonego rozwoju w rolnictwie, ale również pełnić funkcję wskaźnika środowiskowego, który mógłby być rozwijany na potrzeby całego sektora rolno-spożywczego. Zakres systemu obejmowałby początkowo rolnictwo, a następnie zostałby rozszerzony na cały system żywnościowy. Kluczowymi obszarami, które miałyby być monitorowane, są m.in. ochrona i odbudowa bioróżnorodności, redukcja emisji gazów cieplarnianych i ich sekwestracja, ograniczanie zanieczyszczeń, poprawa dobrostanu zwierząt, jakość wody oraz warunki pracy.

Praktyczne zastosowania systemu mogłyby obejmować rozwój systemów etykietowania i certyfikacji produktów rolnych, co zmniejszyłoby obciążenie administracyjne wynikające z konieczności przestrzegania wielu różnych systemów certyfikacyjnych. System ten mógłby również posłużyć do ustalania wysokości płatności ekosystemowych, które byłyby uzależnione od wymiernych wyników działań środowiskowych. Zasada „im wyższy poziom – tym wyższa nagroda” mogłaby stanowić dodatkową zachętę dla rolników do stosowania zrównoważonych praktyk. Ponadto system benchmarkingu mógłby wpłynąć na poprawę dostępu do kredytów bankowych dla rolników, ponieważ

wyniki zrównoważonego rozwoju mogłyby być uwzględniane w ocenie ryzyka kredytowego.

Ważnym elementem rozwoju systemu benchmarkingu jest konieczność integracji istniejących już inicjatyw – zarówno publicznych, jak i prywatnych – przy jednoczesnym zapewnieniu interoperacyjności danych i uniknięciu dodatkowych obciążeń administracyjnych. System ten powinien być wbudowany w istniejące ramy prawne i operacyjne, co pozwoliłoby uniknąć zjawiska greenwashingu oraz zagwarantować solidność mechanizmów oceny. W tym kontekście proponuje się również wykorzystanie Sieci Danych Rachunkowości Rolniczej (FADN), która miałaby zostać przekształcona w Sieć Danych Zrównoważonego Rolnictwa (FSDN). Taka sieć mogłaby dostarczać danych niezbędnych do monitorowania wskaźników zrównoważonego rozwoju, testowania metod zbierania danych na poziomie gospodarstw oraz oceny ich wyników.

W perspektywie długoterminowej Komisja Europejska miałaby przedstawić co trzy lata raport na temat stanu systemu rolno-spożywczego, uwzględniający postępy w realizacji celów zrównoważonego rozwoju. Raport ten mógłby służyć jako podstawa dla dalszych debat publicznych oraz dostarczać informacji o brakach w danych. Propozycja zakłada również możliwość wykorzystania projektów pilotażowych jako etapu przejściowego w procesie wdrażania systemu benchmarkingu, co pozwoliłoby na przetestowanie i udoskonalenie proponowanych rozwiązań.

Podczas ostatnich dyskusji poruszono wiele kluczowych kwestii związanych z implementacją systemu, takich jak podejście legislacyjne wobec systemu (czy będzie on dobrowolny, czy obligatoryjny), ochrona danych, wskaźniki oceny, a także relacja między inicjatywami publicznymi, prywatnymi i mieszanymi. Szczególny nacisk położono na konieczność uwzględnienia różnorodności systemów rolnych w Europie oraz specyficznych potrzeb rolników. Jednocześnie niektóre państwa członkowskie wyraziły sceptycyzm wobec tego typu projektów, obawiając się ich potencjalnie nadmiernej kontroli i regulacji.

Choć wiele szczegółów wymaga jeszcze dopracowania, jasne jest, że system benchmarkingu ma szansę stać się istotnym narzędziem w przyszłej polityce rolnej Unii Europejskiej, wspierając zarówno cele środowiskowe, jak i ekonomiczne w sektorze rolno-spożywczym.

Regulacja dotycząca wylesiania w Unii Europejskiej, znana jako EU Deforestation Regulation (EUDR), stanowi jedno z kluczowych narzędzi w walce z wylesianiem i degradacją ekosystemów na poziomie globalnym. W szczególności, jest to odpowiedź na rosnące obawy związane z negatywnymi skutkami zmian klimatycznych, które są wynikiem niewłaściwego zarządzania zasobami naturalnymi, w

tym lasami. Celem regulacji jest zapewnienie, aby produkty wprowadzane na rynek unijny nie pochodziły z obszarów, gdzie występuje nielegalne lub nieodpowiedzialne wylesianie. Propozycja Komisji Europejskiej z 2 października 2024 roku, zmierzająca do opóźnienia wprowadzenia regulacji o rok, stanowi reakcję na potrzeby dalszej konsultacji z zainteresowanymi stronami i umożliwienie lepszego dostosowania do zmieniających się warunków. Komisja zaproponowała ten krok po tym, jak Rada Europejska zgodziła się na opóźnienie w dniu 16 października. Jednakże, Parlament Europejski podjął decyzję, aby podczas głosowania w plenarnym zgromadzeniu 17 grudnia utrzymać propozycję Komisji bez żadnych poprawek, koncentrując się jedynie na opóźnieniu wdrożenia regulacji. Po zakończeniu negocjacji w ramach trilogu, które miały miejsce 3 grudnia, uzgodniono, że tekst regulacji pozostanie niezmieniony. Przewidziano także szybkie zatwierdzenie propozycji przez Coreper, a dokument ma zostać opublikowany w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej 20 grudnia 2024 roku.

W kontekście dalszych kroków, władze unijne podjęły działania w celu dostosowania regulacji do potrzeb sektora. Copa-Cogeca, organizacja reprezentująca interesy rolników, wysłała wstępne uwagi do Komisji dotyczące dokumentu wytycznych oraz najczęściej zadawanych pytań (FAQ). Wkrótce planowane są spotkania z Dyrekcją Generalną ds. Środowiska (DG ENV), aby wymienić się opiniami na temat implementacji regulacji, w tym systemu informacji, który ma wspierać egzekwowanie zasad dotyczących wylesiania. Ważnym krokiem jest również zbieranie informacji na temat wpływu regulacji na poszczególne sektory gospodarki, a także na sytuację na poziomie krajowym, aby lepiej zrozumieć, jakie dodatkowe działania mogą być konieczne w celu uproszczenia implementacji.

Regulacja dotycząca wylesiania jest jednym z przykładów rosnącej roli Unii Europejskiej w kształtowaniu globalnych polityk ekologicznych, a jej sukces zależy w dużej mierze od współpracy z państwami członkowskimi oraz sektorem prywatnym. Chociaż sama regulacja ma na celu ochronę środowiska, jej realizacja wiąże się z poważnymi wyzwaniami, zwłaszcza dla rolników, którzy mogą spotkać się z nowymi ograniczeniami i wymogami w zakresie pozyskiwania surowców oraz handlu międzynarodowego. Należy również pamiętać, że zmiany klimatyczne i utrata różnorodności biologicznej są globalnym problemem, wymagającym współpracy międzynarodowej i odpowiednich mechanizmów egzekwowania na poziomie unijnym i globalnym.

W kontekście tych działań, propozycja regulacji w zakresie wylesiania, choć opóźniona, stanowi ważny krok w kierunku osiągnięcia celów polityki ekologicznej Unii Europejskiej. Debaty wokół tego tematu są niezbędne do osiągnięcia kompromisów, które będą uwzględniać zarówno potrzeby ochrony środowiska, jak i interesy poszczególnych sektorów gospodarki. To zrozumienie wymaga ścisłej

**Zadanie „Działalność na forum europejskim 2024”
#FunduszePromocji**

współpracy z interesariuszami, w tym z rolnikami, organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami międzynarodowymi, co będzie kluczowe dla efektywnej realizacji regulacji w przyszłości.

Agri-Food Emissions Trading System (AgETS) jest inicjatywą mającą na celu redukcję emisji gazów cieplarnianych (GHG) w sektorze rolnictwa, stanowiącą kluczowy element polityki Europejskiego Zielonego Ładu oraz strategii "Od pola do stołu". Jest to przedsięwzięcie eksperymentalne, które opiera się na pierwszym badaniu, mającym na celu zrozumienie, w jaki sposób rolnictwo może zostać włączone w unijny system handlu emisjami. Program ten jest częścią szerszych działań, które mają na celu zmniejszenie emisji w różnych sektorach gospodarki, a rolnictwo, będące jednym z głównych źródeł tych emisji, odgrywa szczególną rolę. Prace nad AgETS będą kontynuowane w ramach serii warsztatów organizowanych w latach 2024-2025, które będą miały na celu opracowanie drugiego etapu badań oraz zaproponowanie praktycznych rozwiązań, które mogą być implementowane w przyszłości.

W kontekście dalszych działań, Copa-Cogeca, organizacja reprezentująca interesy rolników, zapewnia aktywne uczestnictwo w procesie, promując zrównoważone i praktyczne rozwiązania, które będą mogły być wdrożone w rolnictwie. Do tej pory zorganizowano trzy warsztaty, które stały się miejscem wymiany poglądów na temat pięciu opcji politycznych, w tym integracji systemu ETS na poziomie farmy oraz integracji z mechanizmem granicznego dostosowania emisji węgla (CBAM). Istotnym aspektem dyskusji jest opinia członków, którzy do 9 grudnia mieli czas na przedstawienie swoich uwag. W ramach przyszłych działań planowane jest opracowanie dokumentu refleksyjnego dotyczącego obowiązkowych norm klimatycznych, który zostanie zaprezentowany 21 lutego. W marcu 2025 odbędą się kolejne dyskusje dotyczące rolnictwa w kontekście karbonizacji oraz wykorzystania przychodów z tego procesu, a w kwietniu 2025 omawiana będzie kwestia połączenia AgETS z usuwaniem dwutlenku węgla w ramach sektorów leśnictwa, użytkowania gruntów oraz zmiany użytkowania gruntów (LULUCF).

Równolegle z pracami nad AgETS, intensywnie rozwijana jest tzw. ustawa dotycząca monitorowania gleby i jej odporności, która była omawiana w poprzednich kadencjach Parlamentu Europejskiego i szybko przeszła przez komisje oraz plenarną debatę. Celem tej ustawy jest stworzenie systemu monitorowania stanu gleby, który będzie wspierał jej zrównoważone zarządzanie, jednak Copa-Cogeca stara się zminimalizować nadmierne obciążenia nakładane na rolników i zarządy gruntów. Zgodnie z duchem ustawy, celem nie jest nakładanie nowych obowiązków, lecz raczej stworzenie narzędzi do monitorowania, które umożliwią lepsze zarządzanie glebą i wczesne wykrywanie problemów. Trilogowe negocjacje w sprawie tej ustawy rozpoczęły się w październiku 2024 roku, a

**Zadanie „Działalność na forum europejskim 2024”
#FunduszePromocji**

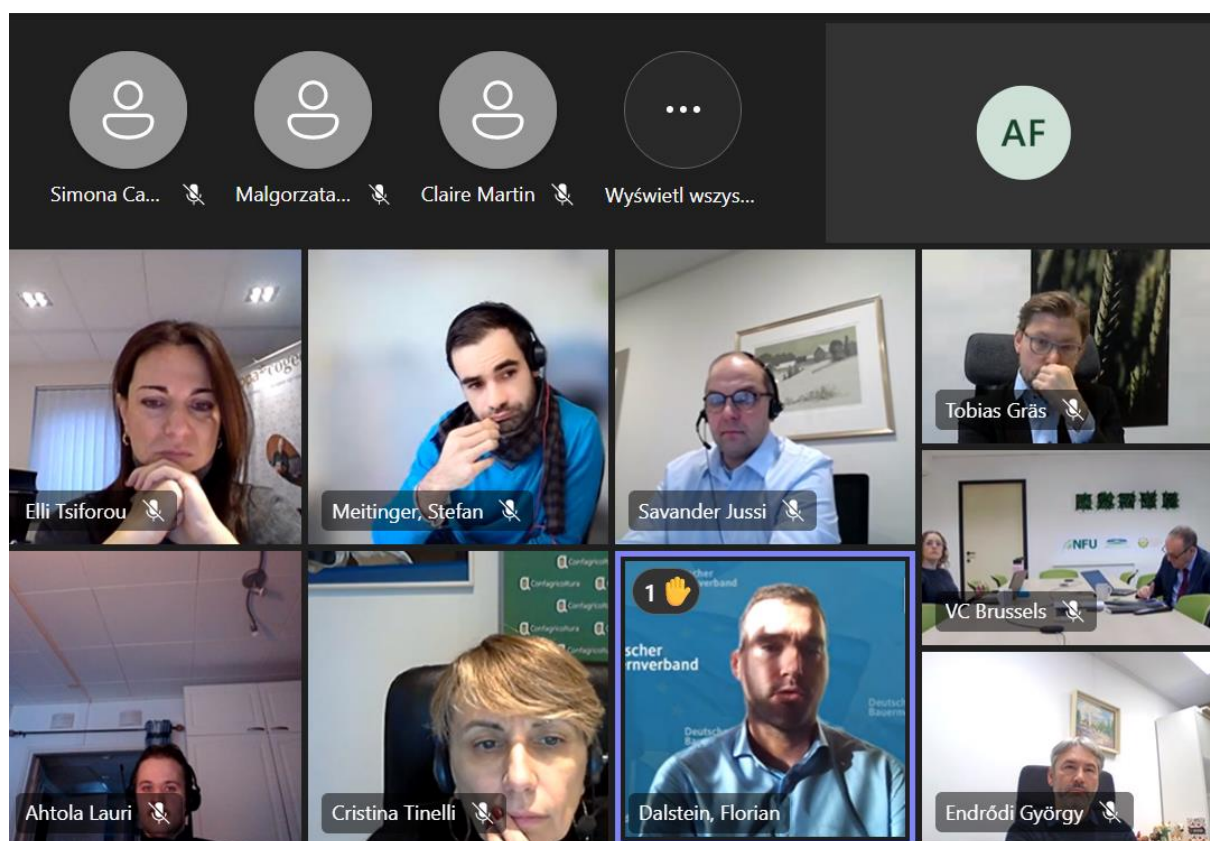
pierwsze spotkania techniczne odbyły się w listopadzie. Jednym z kluczowych kontrowersyjnych punktów jest kwestia zasad zrównoważonego zarządzania glebą (art. 10) oraz kwestia zabudowy gruntów (art. 11). Rada chce przyjąć bardziej ambitne podejście niż Parlament, natomiast Komisja jest bardziej pragmatyczna, dążąc do znalezienia kompromisowego rozwiązania. Copa-Cogeca opracowała dokument z tzw. "czerwonymi liniami", który wyznacza priorytety organizacji w trakcie negocjacji, wskazując kluczowe wymagania dotyczące systemu oceny, certyfikatów zdrowia gleby, finansowania oraz danych. W trakcie negocjacji pojawiły się zmiany, które sprawiają, że niektóre zapisy Komisji zostały przekształcone w bardziej pragmatyczne podejście, jednak organizacja pozostaje stanowcza w kwestii zmiany artykułów 10 i 11.

Kolejnym ważnym tematem poruszonym w ramach obrad była propozycja Komisji dotycząca marnotrawstwa żywności. Celem zmiany Dyrektywy 2008/98/EC w kwestii odpadów, zaproponowanej przez Komisję w lipcu 2023 roku, jest ograniczenie marnotrawstwa odzieży i żywności, z naciskiem na wprowadzenie obowiązkowych celów redukcyjnych dla państw członkowskich do 2030 roku, zgodnych z celami zrównoważonego rozwoju ONZ. Zgodnie z propozycją, cele obejmują 0% dla produkcji pierwotnej, 10% dla przetwórstwa i produkcji, oraz 30% dla konsumentów. Otworzono negocjacje międzyinstytucjonalne w październiku 2023 roku, a pierwsze spotkania techniczne miały miejsce pod koniec listopada. Planowane jest zakończenie negocjacji politycznych w grudniu, z możliwością wypracowania ostatecznego tekstu.

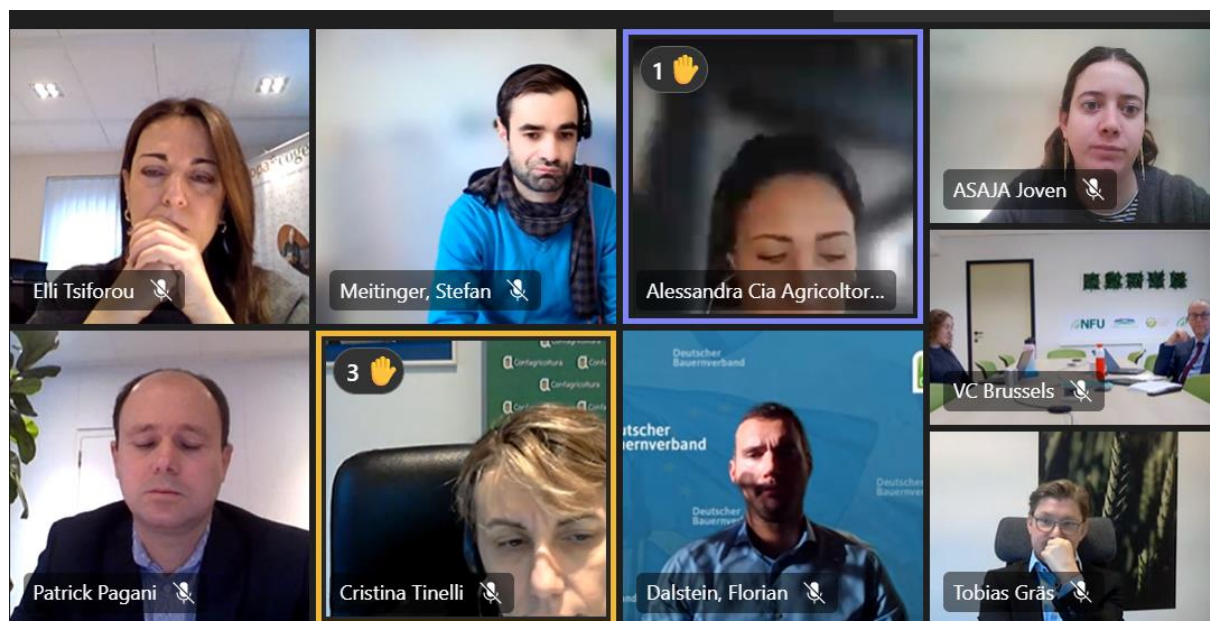
Na zakończenie, omawiano również propozycję Komisji dotyczącą ochrony zwierząt podczas transportu, która została przedstawiona w ramach strategii "Od pola do stołu" 7 grudnia 2023 roku. Propozycja ta budzi poważne obawy wśród rolników i spółdzielni, ponieważ wprowadza liczne ograniczenia i utrudnienia w zakresie transportu zwierząt, co może mieć negatywny wpływ na produkcję zwierzęcą w Unii Europejskiej. Prace nad tym projektem są zaplanowane na lata 2024-2025, a na początku grudnia 2024 roku odbędzie się pierwsze spotkanie wymiany poglądów z Komisją. Rada ekspercka ds. zdrowia i dobrostanu zwierząt zakończyła swoje ostatnie posiedzenie pod koniec listopada 2024 roku, a propozycje zmian wprowadzone przez Radę, mimo pewnych elastyczności, nadal budzą kontrowersje. Wspólne działania Copa i Cogeca z przedstawicielami Rady oraz posłami z Parlamentu Europejskiego mają na celu złagodzenie negatywnych skutków tych propozycji.

Podczas obrad pojawiły się także kwestie dotyczące tzw. "cordon sanitaire", czyli sytuacji, w której niektóre grupy polityczne nie są skłonne do współpracy z innymi, ponieważ nie zgadzają się na poprawki i zmiany, które są proponowane przez przeciwnych im polityków. Organizacja Copa-Cogeca

stara się utrzymywać neutralność w relacjach z poszczególnymi grupami politycznymi, unikając zbyt bliskiej współpracy z tymi, które mogą mieć sprzeczne interesy z rolnictwem, ale również otwierając się na te, które wyrażają gotowość do współpracy. Kluczowe jest utrzymanie jak najszerszego zaangażowania wszystkich demokratycznych partii w procesie decyzyjnym, aby zapewnić, że polityki rolnicze będą w pełni wspierać sektor rolnictwa w Unii Europejskiej.

Zadanie „Działalność na forum europejskim 2024”
#FunduszePromocji

Zadanie „Działalność na forum europejskim 2024”
#FunduszePromocji